УРЯАД ҮНЭН

Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

(10205) | 1963 оной июниин 20, четверг | Сэн 2 мүнгэн

АРТИИН СОЁЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИИН ЭЭЛЖЭЭТЭ ЗОРИЛГОНУУД

й июниин 18-да КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленум дээрэ КПСС-эй секретарь нүхэр Л. Ф. ИЛЬИЧЕВОЙ хэһэн элидхэлэй үргэлжэлэл)*

вет ороной ажабайдалай асари ехэ арбан жэл

итикын талаар — оциальна ондо ондоо гүрэнүүдэй амгалан олгын ленинскэ гол хүсэтэй байһыень улаа. Советскэ Союын нэрэ хүндэнь, шухала асуудалнуутэрэнэй бэелүүлдэг хэзээнэйхиһээ ехэ истско-ленинскэ бунэгэн хамта маXX зуун жэлэй н бүхэдэлхэйн түүэгээн гол дуннашье. 1957, 1960 марксистско-ленинтүлөөлэгшэдэй зүбограммна документбаталаа һэн. Тэдэ империализмда, корүгүй, марксизм-леболой илан мандаэдэг уласхоорондын хүдэлмэришэдэй о-сүлөөрэлгын тэмдарха замые тодорм.

ай Коммунис парти н абаһан шиидхэсэхэ байдаг, тэдэбэелүүлдэг юм.

зоримгойгоор, сэхэ хамта шадамар най бэелүүлдэг гань манай ороной олбоо барисаае нирэлхэй дээрэхи гол шиидхэлгын шухала Союзай гартаа абаСоветскэ Союз имудай урдаһаа эсэрамдалай болон сотэмсэгшэ бүхы хүгэлдэр түшэг тул-

лэй арбан жэл соо н политическэ тажалта түйлахаһаа **сурталай талаар**тай байгаабди.

ангинуудай хүсэилаа. Тиин шэнэ манай парти энээгдөөгүй гү, али ын классигуудай гтал юрэнхыгөөр оретическэ болон далнуудые творчебайна. Бодото байасуудалнуудта зүа тэмсэлэйнгээ түхагүй, коммунизм ые түргэдхэхэ, ренуудаа улам ехэ лхэй дээрэ социанайрамдалай хүсэ ха гэһэн удхатай ашанхи хүгжэлтын одоо алдуу гаргаа лозунгнуудые үгөө ые, революционно руулһан удхатай

событинуудай мэхарин событинууд байха зэргэтэй, и гээшэ ухаан боужүүн байха ябаюм гэһэн В. И. Лепартимнай һанажа рти өөрынгөө бүхы Ленинэй зааһан революционно һурёһоор хүгжөөдэг :

далай табидаг шэуудые сагай соонь шиидхэнэ, тус йдалда, ороноойнгоо ануудые хараадаа енинэй зааһанай нно теориие твор-;

гжөөхэдөө революлэй түйлалтануури болгоно, шэнэ е революционно нуудаар зэбсэгскэ заабаринуудые гаһанай ёһоор боүүлнэ;

алай хубилхадань удай таарахаяа аабаринуудһаа саг оор арсажа, тэдэнэй һургаһанай э заабаринуудаар, даар һэлгэдэг бай-

Марксизм-ленинизмые национальна хилэ хүреэгээр хизаарлажа болохогүй. Марксизм-ленинизм гээшэ нэгэ мүһэн, бүрин түгэс, интернациональна һургаал, бүхы оронуудай коммунистнуудай түйлалта мүн. Газар дайдын, үндэһэ яһанай болоод бусад шэнжэ маягаар марксизм ямар нэгэн «ондоо янзын» байха ёһогүй. Али нэгэн ороной онсо илгаануудые, обществын хүгжэлтын ниитэ хуули ёһонуудай үзэгдэдэг өөрсэ зүйлнүүдые хараадаа абаха гээшэ марксизм-ленинизмын методологидонь; марксистско-ленинскэ бүрин түгэс һургаалда үндэһэн шухала заабаринуудайнь нэгэн боложо ородог юм.

Дэлхэйн бүхы революционно сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй дүй дүршэл хадаа марксизм-ленинизмын үнэтэ баялигынь, тэдэнэй саг үргэлжэ хүгжэн баяжадаг гол зүйлынь мүн. Советскэ Союзай коммунистнууд социальна түрүү дүй дүршэлдэ, уласхоорондын болон хүдэлмэришэнэй тэмсэлэй дүй дүршэлдэ түшэглэн, интернациональна уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ гэжэ событинуудай бодото ябасань харуулаа.

Олониитын-научна мүнөөнэй ухаан бодолой эгээл дээдэ түйлалтань бологшо КПСС-эй программа, XXII съездын документнүүд революционно теориин хүгжэлтэдэ манай партиин оруулһан туһа нэмэриие эгээн һайнаар гэршэлнэ.

Манай парти Ленинэй һургаалые баримталан, коммунизм байгуулгын шиидхэгдэхэ ёһотой тон шухала асуудалнуудые творческоор найруулан зохёогоо, коммунис ниитын экономическа байгуулалтын тогтожо байһые бүхы дээрэнь — базисһаань эхилээд, надстройкын гол шухала зүйлнүүдтэнь хүрэтэр — тон орёо нэгэдэл, тааралдалыень хараадаа абажа, бүхы талаһаань шэнжэлээ.

Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха тодорхой арга замууд, экономикоёо хүтэлбэрилхэ, коммунис түхэлэй ажалые хүгжөөхэ эгээн таарамжатай арга методууд, коммунис харилсаанууд боложо үйлэдбэриин социалис харилсаануудай хүгжэхэ арга замууд тодорхойлогдоһон, пролетариадай диктатурын гүрэнэй бүгэдэ арадай социалис гүрэн болохо ябадалые политическэ талаарнь шэнжэлһэн, ниитын коммунис самоуправлени боложо тэрэ гүрэнэй хүгжэхэ арга замууд тодорхойлогдоһон байна.

Социализмһаа коммунизмда ороолгын асуудалнуудые манай партиин зохёоһон ябадал эрдэм наукын угаа ехэ баатаршалга мүн болобошье, марксизм-ленинизмын хүгжэлтэдэ Советскэ Союзай Коммунис партиин оруулһан нэмэри хубинь имагтал энээгээр дүүрэнэгүй.

Манай парти коммунизмын түлөө тэмсэлшэдэй бусад отрядуудтай суг хамта мүнөөнэй уласхоорондын ниитын хүгжэлтын шухала асуудалнуудаар шэнэ шэнэ теоретическэ заабаринуудые дэбжүүлэн, зохёоһон байна. Сүлөөрэлгын тэмсэлэй гол шатануудынь: феодально-колониальна ба капиталис дарлалтые усадхалгаһаа эхилээд, коммунис общество байгуулха хүрэтэрөө марксизмын ухаан бодолой түүхэдэ эгээн түрүүн тиимэ тодорхойгоор харуулагдаа; мүнөөнэй үе сагай гол удхань элирүүлэгдэһэн, социальна революциин хэгдэхэ, пролетариадай диктатурын илаха арга замууд шэнжэлэгдэһэн, хүдэлмэришэн ангиин социалистическэ болон ниитэ демократическа зорилгонуудай ямар байхань тодорхойлогдоһон, социализмын болон национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй хүсэнүүдэй холбоо барисаан тухай Ленинэй һургаал улам баяжуулагдаһан байна.

Мүнөөнэй эрхэ байдалда эб найрамдалай болон дайн сэрэгэй асуудалнуудые творческоор шиидхэһэн ябадал марксизм-ленинизмын теори болон практикада оруулагдаһан тон шухала туһа нэмэри болоно.

Коммунизм эб найрамдал хоёр хоорондоо таһаршагүй нягта холбоотой юм гэжэ арадуудай ухаан бодолдо батаар оронхой. Эб найрамдалай түлөө тэмсэл хадаа социализмын түлөө тэмсэлэй эгээн шухала зүйлынь мүн. Хүдэлмэришэн ангиин революционно тэмсэлэй, национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй асуудалнууд эб найрамдалай түлөө, дэлхэйн термоядерна дайе уридшалан сарахын түлөө тэмсэлһээ амяарлагдан харагдаха ёһогүй гэжэ мүнөө гансашье теоретическэ бэшэ, мүн бодото байдал дээрэ баталагдан харуулагдаһан байха юм. Дайнай һүүлээрхи үеын амгалан ёһоор зэргэ оршолгын эрхэ байдалда угаа ехэ революционно хубилалтанууд болоо.

Манай партиин теоретическэ ажал-ябуулгын хэм хэмжээнэй болоод үрэ дүнгүүдэй талаар, үнгэрэгшэ 10 жэл хадаа В. И. Ленинэй һүүлээр эгээн үрэжэл түгэс жэлнүүд байгаа гэжэ, гаталжа гараһан замаа эрьен хараха зуураа бидэ бүрин найдамтайгаар хэлэхэ эрхэтэй байнабди.

Партимнай совет арадые коммунизм тээшэ бата шууд, этигэл найдамтайгаар ударидана. дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй түрүү отрядай үүргые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлнэ, юундэб гэхэдэ, нэн түрүүн манай парти имагта зүб замаар — революционно теориин арюун сэбэр байхын түлөө, тэрэнэй творческо ёһоор зоримгойгоор хүгжөөгдэхын түлөө эбсэшэгүй тэмсэлэй ленинскэ замаар дабшана. Ревизионизмын урдаһаа ба хуушарһан үзэл баримталагшадай, зонһоо таһаранги үзэл баримталагшадай урдаһаа — иимэ хоёр фронтдо манай партиин хэдэг үзэл бодолой тэмсэл хадаа теори болон практикын асуудалнуудые эрид зүбөөр шиидхэхын түлөө, марксизм-ленинизмые творческоор хүгжөөхын түлөө тэмсэл мүн.

Манай парти болбол уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй бата нэгэдэлые марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын гол ёһоной үндэһөөр бэхижүүлхын тулада шадагдаха бүхы хэмжээнүүдые абаһан байха юм. Хитадай Коммунис партиин Центральна Комитедтэ эльгээһэн бэшэгүүд соогоо КПСС-эй ЦК мүнөө үеын гол шухала асуудалнуудаар, аха дүү партинуудай нэгэдэл бэхижүүлхэ асуудалнуудаар өөрынгөө хараа бодолые тодорхойгоор найруулан бэшээ һэн.

Бодото байдалай табиһан шэнэ шэнэ зорилгонуудые зүбөөр шиидхэхэ арга эсэшэ сусашагүйгөөр бэдэрэлгэ, теори болон практикын нэгэдэл, революционно творчество хадаа марксизм-ленинизмын бата хүсэниинь, бидэнэй саашадаа илалтануудые түйлаха үндэһэ баримта болоно!

2. Империалис үзэл сурталай урдаһаа эсэргүүсэн эрид шангаар тэмсэхэ

Нүхэдүүд! Мүнөөнэй эрхэ байдалда партиин соёл сурталай хүдэлмэриин шэнжэ шанар болон шэглэлые хоёр гол зүйлнүүд тодорхойлно гэбэл:

Дотоодын — коммунизм үргэн дэлисэтэйгээр байгуулга, партиин теоретическа болон эмхидхэлэй хүдэлмэриин ехэ бололго, хүнүүдэй ухаан болдолдохи хуушан сагай үлэгдэлнүүдые усадхахын түлөө тэмсэл, шэнэ хүниие хүмүүжүүлгэ;

Гадаадын — социализмын аша туһада дэлхэй дээрэхи хүсэнүүдэй хубаарилгын үндэһөөрөө хубилһан ябадал, социалис оронуудай бэхижэн хүгжэлгэ, хүдэлмэришэнэй болон национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй дэбжэлтэ, ниитын хоёр ондоо системэнүүдэй мүрысэлгын шиидхэхы шата, буржуазин үзэл бололдо эсэргүү тэмсэл мүн болоно.

Коммунис болон буржуазна үзэл сурталнуудай хоорондохи тэмсэл мүнөө үедэ угаа шанга болонхой. Нэгэ талаһаа, марксизм-ленинизмын үзэл бодолой нүлөөн бүхы дэлхэй дээрэ түргэнөөр, улам үргэнөөр дэлгэржэ байна. Нүгөө талаһаа, «үзэл бодолой тулалдаанда добтолго хэжэ ороxo» гэдэг уряануудай баруун оронууд дотор үе үе болоод дуулдадагшье һаа, империалис үзэл сурталай нүлөөн эрид бага боложо байна.

Империализм хадаа социализмын оронуудые, нэн түрүүн Советскэ Союзые буу зэбсэгээр бута дарабал дээрэ гэжэ һанадаг ааб даа. Тиин иимэ һэдэлгэнүүдые тэдэнэр нэгэнтэ бэшэ хэһэншье байха.

Теэд үе саг хубилжа байдаг бшуу. Хэрбээ Советскэ Союзай болон бусад социалис оронуудай урдаһаа империалистнуудай дайн сэрэгээр ороо һаа, өөһэдымнай байгуулалта хосорхо гэжэ империалис гүрэнүүдэй зонхилогшо бүлэгүүд ойлгодог боложо байна. Энээн тухайда США-гай президент Дж. Кеннеди һаяхан хэлэһэн үгэ доторoo хүсэд тодоор мэдэрээ һэн. Имагтал толгойгоо эрьежэ, «галзуурһан хиирэһэн» хархис этэгээдүүд лэ Советскэ Союзда, социалис оронуудта эсэргүү сэрэгэй добтолго хэхые сэхэ уряална.

Нэгэн гэбэл ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй зэргэ оршолгые хүлеэн абаха, үгы һаа дайн сэрэгэй гал дүлэндэ орожо хосорхо гэһэн — энэ хоёрой али нэгыень капиталис оронууд шэлэхэ баатай болонхой.

Дэлхэйн социализмын оронуудай, нэн түрүүн Советскэ Союзай арадай ажахын хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байһан дээрэһээ империалистнууд экономическа мүрысөөндэ илахабди гэжэ найданагүй. Экономическа блокада, худалдаа наймаанай талаар һаалта, хизаарлалтануудые хэжэ, социалис оронуудай хүгжэлтэдэ һаад ушаруулха гэһэн галзуу уряануудые тоохо хүн мүнөө үсөөн болонхой. Иимэ хаалтануудые хэхэдэнь, мүнөө империалистнуудта өөһэдтэнь лэ муу болохо байна. Империализмын зонхилогшод өөһэдынгөө илалтада балай найдахаяа болинхой.

Империалис гүрэнүүдэй зонхилхы бүлэгүүд тиихэдээ ямар юумэндэ найдана гээшэб?

Империализмын стратегүүд болон номнолшодой өөһэдынь мэдэрдэгэй ёһоор, тэдэнэр мүнөө үзэл сурталай талаар һүйд һандарал хэхэ гэһэн гол зорилго табина. «Коммунис үзэл сурталай амин гол руунь добтолхо», ондоогоор хэлэхэдэ, «үзэл сурталай дайе» социалис оронуудта шалжуулан оруулха гэһэн далдагүй сэхэ хорото балмад уряа лозунг тэдэ номнолшод гаргаһан байна. «Хэрбээ урдань стратегкимнай гол үндэһэниинь дайсание хүреэлхэ ябадал мүн байгаа һаа, мүнөө бусад оронуудта нэбтэрэн орожо, обществыень һуларуулан һандаргаха зорилго табигдана», — гэжэ США-да һаяхан хэблэгдэһэн «сэдьхэл бодолой талаар стратегическэ добтолго ба США-гай гадаадын политика» гэһэн ном соо тайлбарилагдана. Империализмын үзэл суртал номногшодой далдагүй сэхэ дээрмэшэ зангые иигэжэ эли бодоор харанабди!

Социализмтай мүрысэхэдөө саашадаа капитализмын диилдэхэһээнь хуушан дэлхэйн зонхилогшод айна. Тиимэһээ тэдэнэр үзэл сурталай талаар һандарал үүдхэлгын фронтые үргэдхэнэ, шэнэ арга методуудые зохёоно, хархис үзэл номнохо аргаяа һайжаруулна. Империалистнууд ядерна бомбонуудые улам ехээр бүтээхэһээ гадна, мүн һанал бодолой талаар добтолхо арга хэрэгсэлнүүдээ элсүүлнэ, яаралтайгаар зэбсэгжэлгэ хэхэһээ гадна, мүн үзэл сурталай зэбсэг хэрэгсэлые түргэнөөр зохёоно. «Һанал бодолой дайн» гэдэгые империализм гүрэнэй политикын зүйл болгонхой. Иимэ политика канцлернуудай, премьернүүд болон президентнүүдэй ордонуудта бури мүһэн шалжан оронхой. Тэдэнэр үзэл сурталай фронтые ударидаха гол үүргые бэедээ даажа абанхай. Империализмын зонхилогшод «хүгжэм захихаһаа» гадна, мүн пропагандистнуудай оркестрые өөһэдөө хүтэлбэрилдэг байна.

Үзэл суртал номнолгые үргэдхэхэ хэрэгтэ долларнуудые гамнанагүй. Һаяхан США-гай информационно агентствын директор иимэ һонирхолтой баримтануудые дамжуулба:

тус агентствын мүнөө жэлэй бюджет 120 миллион доллароор ехэ болоо, хойто жэлдэ үшөө 26 миллион доллароор ехэ болгохо гэжэ хараалагдана. Энэ агентство 105 оронуудта 239 һалбаринуудтай, «Голос Америки» гэжэ радиостанцинуудтай, тэдэнь неделидээ 761 час соо 36 хэлэн дээрэ дамжуулга хэдэг байна. Тэрэ агентствэдэ олон мянган хүнүүд ажаллана. Үзэл сурталай талаар тулалдаанда мүн далайн саана жэл бүри эльгээгдэдэг 4 миллион американска туристнууд хабаадалсана, хилын саана байдаг 1 миллион американска сэрэгэй алба хаагшад болон тэдэнэй гэр бүлынхид, 30

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

Эхиниинь манай 19-нэй номерто.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленум

КПСС-эй ЦК-гай секретарь Л. Ф. Ильичевой элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ үдэшын заседани дээрэ эхилээ. Манай бүхы парти доторхи шэнгеэр, Москвагай партийна организацида һүүлэй жэлнүүдтэ соёл сурталай хүдэлмэри бүри ехэ далайсатайгаар, нүлөө ехэтэйгээр хэгдэдэг болоо гээд партиин Москва городой комитедэй нэгэдэхи секретарь **Н. Г. Егорычев** мэдүүлээ. Соёл сурталай хүдэлмэриин үрэ дүнгые хүнүүдэй бодото хэрэгүүд, коммунис ажалай түлөө хүсэтэ хүдэлөөн юунһээшье үлүүгээр харуулжа үгэнэ. Гансахан Москвада энэ хүдэлөөндэ 1.750 мянган хүн хабаадана. Долоон жэлэй дүрбэн жэлэй турша соо ниислэлэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд түсэбһөө гадуур хэдэн олон зуу миллион түхэригэй продукци гаргаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ ниислэлдэ кадрнуудай экономическа эрдэм дээшэлүүлхэ һуралсал үргэнөөр табигданхай. Политическэ гэгээрэлэй шатаар хахад миллион хүдэлмэришэд, хэдэн арбаад мянган инженер, техникүүд экономическа теори болон тодорхой экономико шудална.

Москвада дүрбэн зуу мянган пропагандист, лектор, агитатор, һургуулинууд болон дээдэ һургуулинуудай багшанар соёл сурталай хүдэлмэридэ хабаададаг байһые Н. Г. Егорычев онсолон тэмдэглээ.

Ниислэлэй хүн зоной дунда соёл сурталай хүдэлмэри ябуулха угаа ехэ арга боломжын бии байһан тухай үгэ хэлэгшэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэһэн байна.

Литература, искусствын ажал ябуулагшадтай парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй уулзаха үедэ Москвагай зарим уран зураашад, уран зохёолшод болон кинематографистнууд хурсаар шүүмжэлэгдэһэн байгаа. Энэ хадаа городой партийна организациие мүн лэ шүүмжэлһэн ябадал болоно гээшэ. Энэ шүүмжэлэлһээ ниислэлэй коммунистнууд шухала тобшололнуудые хээ.

Дутуу дундануудые зайсуулха тухай, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ Москвагай уран мэргэжэлтэ интеллигенциин дүүргэдэг үүргые дээшэлүүлхэ тухай горкомой пленум дээрэ, уран мэргэжэлтэ интеллигенциин суглаанууд дээрэ хөөрэлдөөнүүд болоһон байна. Совет литература, искусствые саашадань хүгжөөхэ тухай оролдолго гаргадагайнь түлөө партиин Центральна Комитедтэ ниислэлэй уран мэргэжэлтэ интеллигенци гүнзэгы ехэ баясхалан хүргөө, коммунизмын түлөө тэмсэлдэ партиин үнэн сэхэ туһалагшад хододоо байхабди гэжэ нэгэн һаналтайгаар найдуулаа.

Коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулха үедэ партиин табидаг эрилтэнүүдтэ тааралдахаар ажалшадые хүмүүжүүлдэг болохын тула Москвагай партийна организаци бүхы юумэ хэхэ гэжэ Н. Г. Егорычев найдуулаа.

Партиин XX, илангаяа XXII съезднүүдһээ хойшо Н. С. Хрущев түрүүтэй партиин Центральна Комитет коммунис байгуулалтын теори болон дүршэлые али бүхы талаһаань согсолһоной үндэһөөр промышленность болон барилгые хүтэлбэрилхэ хэрэгые шэнэдхэн хубилгаха, хүдөө ажахые хүгжөөхэ, партийна хүтэлбэри нарижуулан һайжаруулха талаар угаа ехэ хүдэлмэри хээ. Соёл сурталай хүдэлмэриие бүри нүлөө ехэтэй, доботолхы шэнжэтэй болгохын, коммунизм тээшэ илалта түгэлдэрөөр дабшалгые түргэдхэхэ хүсэтэ арга болгохын тулада тус хүдэлмэриин асуудалые манай парти мүнөө зүбшэжэ байна гээд партиин Ленинград городой комитедэй нэгэдэхи секретарь **Г. И. Попов** хэлээ.

Долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ, шэнэ хүниие — коммунизм байгуулагшые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ соёл сурталай бүхы зэбсэгүүдые Ленинградай партийна организаци зорюулна. Энэ хадаа долоон жэлэй дүрбэн жэлэй турша соо промышленна продукци гаргалгые 30 процентээр дээшэлүүлхэ арга бидэндэ олгоо; түсэбэй ёһоор 24 процентээр дээшэлхэ гэжэ хараалагдаһан байгаа гээд үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ.

Соёл сурталай хүдэлмэриин бүри тодорхой боложо байһан тухай нүхэр Попов саашадань хэлэһэн байна.

Соёл сурталай хүдэлмэриин дутуунууд, тэрэнэй нүлөөнэй үшөөл бага байһан тухай шэнжэлэл хэхэдээ, тодорхой оршон байдалые хараада абадаггүй, хүнүүдэй һанал бодолые ажалай болон ажаһуудалай эрхэ байдалые мэдэдэггүй дээрэһээ эдэ бүгэдэ нилээд олон ушарта тохёолдоно гэжэ нүхэр Попов тоолоно.

Литература, искусствын асуудалнуудаар партиин политикые Ленинградай партийна организаци, уран мэргэжэлтэ интеллигенци бүрин хүсэдөөр һайшаан дэмжэнэ гээд нүхэр Попов мэдүүлээ. Уран мэргэжэлтэ интеллигенциин бүхы союзуудые литература, искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэ союз болгожо нэгэдүүлхэ тухай дурадхалые бидэнэр ехээр һайшаанабди гээд нүхэр Попов онсолон тэмдэглэһэн байна.

Пленумэй шиидхэбэринүүдээр зэбсэгжэһэн Ленинградай партийна организаци шэнэ хүсэтэйгөөр, ленинскэ абьяас хэшээлтэйгээр хүдэлхэ гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлээ.

КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленум партиин, бүхы совет арадай соёл сурталай ажабайдалда элитэ ехэ ушар болохо. Соёл сурталай хүдэлмэридэ бэелүүлэгдэдэг ленинскэ хараа шэглэлые Украинын коммунистнууд, украин арад бүхы совет хүнүүд шэнги ехээр, нэгэн һаналтайгаар дэмжэнэ гээд Украинын компартиин ЦК-гай секретарь **А. Д. Скаба** үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ.

Украинын партийна организацинуудай хүнүүдые хүмүүжүүлхэ элдэб олон янзын онол аргануудые үрэ ехэтэйгээр хэрэглэдэг, эмхидхэлэй болон соёл сурталай хүдэлмэриие нягта холбоотойгоор хэдэг тухай, эдэ бүгэдын үйлэдбэриин хэрэгүүдтэ һайнаар нүлөөлдэг, шэнэ хүниие хүмүүжүүлгэдэ һайн үрэ дүн үгэдэг тухай үгэ хэлэгшэ хөөрэһэн байна.

Кадрнуудай экономическа һуралсалда республика дотор ехэ анхарал хандуулагдана. КПСС-эй XX съездһээ хойшо экономикын асуудалнуудые шудалагшадай тоо 140 мянганһаа 2,5 миллион хүн хүрэтэрөө олон болоо. Политическэ һуралсалые юрэнхы эрдэм болон профессиональна мэргэжэл дээшэлүүлгэтэй холбон ябуулдаг дүй дүршэлые дэмжэхээр, дэлгэрүүлхээр гэжэ бидэнэр тоолонобди гээд нүхэр Скаба тэмдэглээ.

Украинын литература, искусствын хүгжэлтэ тухай хэлэхэдээ, нүхэр Скаба иигэжэ онсолон тэмдэглээ. Республикын уран мэргэжэлтэ интеллигенци ажабайдалые уран һайханаар харуулха, коммунизм байгуулгые түргэдхэлгэдэ арадта туһалжа шадахаар зохёолнуудые бэшэхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Энээниие хараада абан республикын зарим уран зохёолшод болон уран зураашадай зохёолнуудта үзэгдэһэн алдуу, дутуунууд шүүмжэлэгдэһэн байгаа.

Украинын коммунис парти КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдһээ бодото тобшолол хэхэ, соёл сурталай хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ, орон дотор коммунизм байгуулха талаар партиин хараалһан асари ехэ түсэбүүдые бэелүүлгэдэ коммунистнуудай, бүхы украин арадай хүсэ шадалые элсүүлэн эмхидхэхэ гэжэ манай Центральна Комитедые, Центральна Комитедэй Президиумые, нүхэр Н. С. Хрущевые найдуулхыемни зүбшөөгыт гээд нүхэр Скаба түгэсхэлдөө хэлээ.

Манай ашанар болон үхибүүдые хүмүүжүүлхэ тухай Россин Федерациин Уран зохёолшодой союзай правлениин секретарь **С. В. Михалков** дэлгэрэнгыгээр хөөрэһэн байна. Арадые баясуулхаар номуудые ниислэлэй уран зохёолшод байгуулха гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Пленумые нүхэр Михалков үгынгөө түгэсхэлдэ найдуулаа.

Замбуулинай «Восток-5» онгосо дээрэһээ космонавт нүхэр Быковский радиограмма эльгээгээ, өөрыень КПСС-эй зэргэдэ абаха тухай КПСС-эй ЦК-е тэрэ гуйһан байна. Нүхэр Быковскиин энэ гуйлтые КПСС-эй ЦК хаража үзөөд, Советскэ Союзай Коммунис партиин гэшүүндэ тэрэниие абаха гэжэ тоггоогоо гээд Пленум дээрэ түрүүлэгшээр һууһан **Л. И. Брежнев** мэдээсээ.

Тус мэдээсэлые Пленумдэ хабаадагшад нэрьеэ альга ташан угтаа.

Удаань СССР-эй Дээдэ болон тусхай дунда һуралсалай министр **В. П. Елютин** үгэ хэлээ. Залуушуулые һурган хүмүүжүүлхэ тухай асуудалда үгэ хэлэгшэ дэлгэрэнгыгээр тоггоо.

Залуу үеын мэргэжэлтэдые хүмүүжүүлхын тулада дээдэ һургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэд саашадаашье үнэн сэхээр хүдэлхөөр бэлэн байна гээд тэрэ үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

Тиигээд үдэшын заседани хаагдаа. Июниин 19-дэ Пленум хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлхэ.

(ТАСС).

Нүхэр В. Ф. Быковскидо

Таниие Ленинскэ партиин зэргэдэ абахые радиограммануудайнгаа нэгэн соо гуйһан байнат.

Энэ гуйлтыетнай КПСС-эй ЦК хаража үзөөд, КПСС-эй гэшүүндэ таниие абаха тухай тогтоол гаргаа.

Н. ХРУЩЕВ,
КПСС-эй ЦК-гай секретарь.

1963 оной июниин 18.

КПСС-эй ЦК, Москва, Кремль

Ехэ найдабариин — КПСС-эй зэргэдэ намайе абаһанай түлөө манай түрэл Коммунис партида бүхы сэзжэ зүрхэнһөө баясхалан хүргэнэб. Найдабариетнай би харюулхаб. Эхэ ороной, партиин даалгабари эрхимээр дүүргэгдэхэ.

Космонавт БЫКОВСКИЙ.

1963 оной июниин 18.

Космонавтнууд нүхэд Быковскидо, Терешковада

Таанадые — манай Эхэ ороной эрэлхэг хатуу зоригто патриодуудые КПСС-эй ЦК-гай Пленум, Пленумдэ хабаадажа байһан бүхы хүнүүд халуунаар, үнэн зүрхэнһөө амаршална.

Замбуулин соогуур хамтаараа хэжэ байһан түүхэтэ ниидэлгээ амжалтатайгаар дүүргэхыетнай таанадта хүсэнэбди.

КПСС-эй ЦК-гай Пленум.

1963 оной июниин 18.

КПСС-эй ЦК-гай Пленумдэ, нүхэр Н. С. Хрущевто

Маанадые — космонавтнуудые ЦК-гай Пленумдэ хабаадагшадай халуунаар амаршалһыень мэдэхэдээ, бидэнэр ехээр баясаабди. Халуун амаршалгын, һайниие хүсэлгын түлөө үнэн зүрхэнһөө баясхалан хүргэнэбди.

Даалгабаряа дүүргэхын тулада бүхы юумэ хэхэбди гэжэ бидэнэр КПСС-эй ЦК-е, хүндэтэ Никита Сергеевич, Таниие өөрыетнай найдуулнабди.

Ленинскэ партида алдар соло!
Космонавтнууд БЫКОВСКИЙ, ТЕРЕШКОВА.

1963 оной июниин 18.

Замбуулин руу „Восток-6“, „Восток-5“ онгосонуудай хамтаараа ниидэлгэ амжалтатайгаар дүүрэбэ

Космонавтнууд Валентина Терешкова, Валерий Быковский гэгшэд элүүр энхэ бусажа ерэбэд

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

СССР-эй эрхэтэн, дэлхэй дээрэ түрүүшын эхэнэр-космонавт Валентина Владимировна Терешковагай жолоодоһон «Восток-6» гэжэ замбуулинай онгосо-одоной, СССР-эй эрхэтэн космонавт Валерий Федорович Быковскиин жолоодоһон «Восток-5» гэжэ замбуулинай онгосо-одоной сугтаа ниидэлгэ амжалтатайгаар дүүрэбэ.

Хамтаараа ниидэлгын программаар хараалагдаһанай ёһоор «Восток-6» болон «Восток-5» гэжэ онгосонууд 1963 оной июниин 19-дэ Советскэ Союзай тусхай заагдаһан райондо бууба.

«Восток-6» гэжэ онгосо заагдаһан ёһоор 49 дахинаа тойролгондоо москвагай сагаар 11 час 20 минутада Караганда городһоо зүүн хойно 620 километрэй газарта бууба.

Тэрээнэй һүүлээр мүн лэ хараалагдаһан ёһоор 82 дахинаа тойролгондоо 14 час 6 минутада «Восток-5» гэжэ онгосо Карагандаһаа баруун хойно 540 километрэй газарта бууба.

Уридшалан заагдаһанай ёһоор замбуулинай хоёр онгосонууд нэгэ адли широтагай 53-дахи градус дээрэ бууһан байна.

Бууһан газартань герой-космонавтнуудые угтаха тусхай бүлэгүүд, нүхэдынь, эмнэлгын хүдэлмэрилэгшэд, журналистнууд болон спортивна комиссарнууд хүлеэн абаһан байна.

Космонавтнууд Валентина Владимировна Терешкова, Валерий Федорович Быковский гэгшэд элүүр энхэ бусажа ерэбэд.

Энэ баатар габьяань юрэ бусын лэ!

Замбуулинай «Восток-6» онгосые жолоодожо ябаһан баатар габьяата Валентина Терешковае хэн мүнөөдэр мэдэхэгүй хаб? Космонавт-5 — Валерий Быковский тухай хэн дуулаагүй хаб?

Гайхаһан түби дэлхэй агууехэ совет орон тээшэ анхаралаа дахяад хандуулба. Энэ ороной алдарта залуушуулай түлөөлэгшэд замбуулин соогуур ниидэжэ ябана. Бидэнэр, эдэнэй Эхэ оронойхид, зүрхэ сэлхэлээ хүдэлгэнхэйбди, баярланабди, манай түрэл космонавтнуудай шэн зоригоор, баатар габьяагаарнь омогорхожо байнабди.

Эхэ оронойма энэ шэнэ илалта ямар гайхалтай, юрэ бусын гээшэб!

А. Н. ТУПОЛЕВ,
авиационно техникын талаар генеральна конструктор, Социалис Ажалай хоёр дахин Герой.

Нүхэр Л. Ф. ИЛЬИЧЕВОЙ хэhэн элидхэлэй үргэлжэл

мянга гаран американска миссионернүүд хабаадалсана гэжэ агентствын директор мэдээсэнэ. Голливудай гаргадаг кинокартинануудые, «комикснууд» гэхэ мэтэнүүдые эндэ баhа нэмэхэ хэрэгтэй.

Хүн зониие мунхаруулха гэhэн имэ ехэ үнэтэй, hайнаар hургагдаhан аппарат дэмы хооhоор хүдэлнэ гэжэ бодоо hаа, ехэхэн эндүү болохо юм.

Тэрэ аппарат капиталис оронуудай хүнүүдэй ухаан бодолые асари томо пресс мэтээр мунхаруулан дарана, империалис оронуудай хилын саагуур хорото нүлөөгөө үзүүлхэ гэжэ оролдоно—социалис оронуудтахи тогтууригүй этигээдүүдыешье үзэл бодолой талаар гартаа оруулхые hэдэнэ. Үзэл сурталай талаар тэмсэхэдээ, империализм хадаа антикоммунизмын хархис хараа туг доро ябажа тэмсэнэ. Мүнөө хүгжэлтын али бүхы дайсад: фашистнуудhаа эхилээд, барууной социал-демократууд хүрэтэрөө, hүгэдэн унадаг эрдэмтэд, уран зохёолшод болон уран зураашадhаа эхилээд, шажанай хархис тушаалтан хүрэтэрөө тэрэ туг доронь нэгэдэнхэй. «Хархис үзэлөөрөө нэгэдэhэн хүнүүд» гэжэ В. И. Ленинэй хэлэhэн үгэнүүд эдэ бүхы дайсадта хабаадуулагдамаар юм.

Антикоммунизмын хүсэнүүдые США-гай монополис буржуази толгойлно. Америкын империализм хадаа политикаhаа гадна, мүн үзэл сурталай талаарынье дэлхэйн жандармын хархис үүргэ дүүргэжэ байна.

Манай революционно теориин оршон мандаhан сагhаа эхилээд, буржуазин үзэл суртал номногшод марксизмда эсэргүүсүүлэн табиха арга зүйлнүүдые бүхы шадалаараа бэдэрдэг байна. Нэгэ теоринуудайнь орондо ондоо теоринууд бии болодог. Теэд юрэнхы дээрээ тэдэ теоринуудынь удаан байдаггүй юм. Буржуазин хархис үзэл сурталай түүхэнь хадаа мартагдаhан гү, али бодото байдалаар оглолон буруушаагдаhан тухайламжануудай ба теоринуудай хаядаhан мүн. Хэрбээ капитализмын экономикынь доройтон муудаhанайнгаа hүүлээр зарим оронуудта нэгэ зарим ушарта хүгжөө болодог hаа, харин буржуазин үзэл суртал саг үргэлжэ, тон ехэ доройтон уналгада ородог.

Империализмын үзэл сурталай стратегиие зохёохо зуураа, тэрэнэй үзэл суртал номногшод хэдэ хэдэн «хүдэлмэришэдэй хараа бодолнуудые» дэлгэрүүлэн хэрэглэнэ. Тэдэ хараа бодолнуудынь ондо ондоо вариантайгаар «эрдэмтэдэй» нэгэ зохёолhоо нүгөөдэдэнь бэшэгдэжэ байдаг, университедэй кафедрануудhаа, бурхан сүмэнүүдэй ендэрнүүдhээ үгүүлэгдэжэ байдаг, газетэ, романуудай хуудаhануудаар дүүрэн бэшээтэй байдаг, кино, телевиденеэр дамжуулагдажа, агаараар соносхогдожо байдаг.

Эдэ бүгэдэнь хадаа бодото дээрээ хэдэ хэдэн имэ штампнууд юм гэбэл:

Нэгэдэхи штамп. «Хуушан капитализмын» жэшээ дээрэhээ ниитын хүгжэлтые марксистско-ленинскэ ёhоор шэнжэhэн шэнжэлэлгэ мүнөө үеын байдалые зүбөөр элирхэйлжэ шадахаяа болиhон хэбэртэйгээр харуулха гэжэ империализмын үзэл суртал номногшод дэмы талаар оролдоно. Тэрэ шэнжэлэлгын түүхын ябасаар буруушаагдаhан хэбэртэйгээр, «гам хайратүй» капитализм, «энэрхы сэдьхэлтэй» социализм гэдэг теоринуудые хуушарhан хэбэртэйгээр тэдэ батална. «Классическа капитализмшье, классическа социализмшье XIX зуун жэлэй үрэ дүнгүүд мүн байгаа, тиин мүнөө тэдэнэй үе саг дүүрээ»,—гэжэ үзэл сурталай асуудалнуудаар США-гай президентын элитэ советнигүүдэй нэгэниинь хэлэнэ.

Имэ баталамжануудhаа үлэмжэ хуурмаг юумэн байхагүйл. Имэ баталамжанууд хадаа манай революционно сурталай хүсэнhөө империализмын үзэл суртал номногшодой айжа байhыень гэршэлэн харуулна. Ниитын хүгжэлтын хуули ёhонуудые К. Марксай, Ф. Энгельсэй, В. И. Ленинэй сэсэн мэргэнээр шэнжэлэн харуулhыень XX зуун жэлдэ хүн түрэлтэнэй хүгжэhэн бүхы хүгжэлтэнь бүрин түгэсөөр батална.

Хоёрдохи штамп. Мүнөөнэй капитализмын «тон ехээр хубилhан», дахин шэнээр бии болоhон хэбэртэйгээр, мүнөө тэрэнэй «хуушанай» буржуазна общество доторхи социальна зүрилдөөнүүдыешье, тон ехэ дутагдалнуудыешье мэдэдэггүй болоhон хэбэртэйгээр, ангинуудай хоорондохи илгаае үгы болгоhон хэбэртэйгээр худал хуурмаг үгэнүүд зохёогдон хэрэглэгдэдэг болонхой. Тэдэнэйнь ёhоор, «шэнэ капитализм» гэдэгынь «хоёрдохёо амидырhан» хэбэртэй, энгэй зөөри хэрэглэлгын эрхэ байдалда бүхы хүнүүдэй жаргалтай hайнаар, тэгшэ эрхэтэйгээр, сүлөөтэйгөөр hууха хүсэл бодолые бэелүүлhэн хэбэртэйгээр тэдэ шашалдадаг.

Буржуазин үзэл суртал номногшодой зорюута зохёоhон имэ худал хуурмаг үгэнүүдэй тон буруу байhан тухай тогтон хэлэhэнэйшье хэрэггүй. Эдэ худал хуурмаг үгэнүүдынь ганса хоёр хүнүүдые мэхэлхэ, төөрюулхын тула зохёогдоhон байха юм. Капитализм шэнэ боложе хубилаагүй. Империализм хадаа ажалшадай дайсаниинь, социализмын дайсаниинь мүн байгаа, байнашье, байхашье юм. «Арадай капитализм» гү, али «экономическа гуманизм» мэтын шэнэ нэрэнүүдые империализмда олгохоёо бэдэрхэ гээшэ миил юрэдөө «хүгшэрhэн нохойнуудта шэнэ нэрэ» үгэхэеэ бэдэрhэн ябадал мүн.

Илангаяа олониитын, үни удаан болгошо забастовконуудай маягтайгаар капиталай оронуудта хэгдэдэг ангиин тэмсэл, капиталис оронуудтахи, мүн тэдэнэй хоорондохи зүришэлдөөнүүдэй улам hүжэржэ байhан ябадал хадаа ангинууд эбтээ оробо, капитализмын үедэ ангинууд «харилсан ажалладаг» болобо гэдэг худал хуурмаг теориие буруутуулна. Ажалшадай демократическа эрхэ сүлөөдэ эсэргүү хатуу шанга добтолго хэгдэхээ болиногүй, үндэhэ яhанай гутамшаг газаашалга улам ехэ болоно. Демократическа эмхи зургаанууд мүрдэлгэ, мүшхэлгэдэ ороно, түрүү ажал-ябуулагшадые түрмэдэ хаана, алана, хюдана. «Сүлөөтэ дэлхэй» гэдэгэй бодото нюурынь эгээл имэ юмэл.

Гурбадахи штамп. Социализм энгэй үмсые, энгэй зөөри эдлэлгэ мэтын капитализмын шухала зүйлнүүдые үгы хээд, общество доторхи ажамидаралай урмашалые социализмын үгы болгоhон хэбэртэйгээр, тиимэhээ «тоталитарна арга методуудые» социализмын хэрэглэхэ баатай болоhон хэбэртэйгээр, үйлэдбэри хүн хоёрой хоорондо зүришэлдөө бии болгоhон хэбэртэйгээр, «эд бараа хэрэглэгшын эрхэ сүлөөе» буруушаадаг хэбэртэйгээр, хүнүүдэй эд хэрэгсэлэй болон сэдьхэл бодолой эрилтэнүүдые анхаралдаа абадаггүй, ганса нэгэн хүнүүдые дарадаг, доромжолдог гэхэ хэбэртэйгээр манай дайсад худал хуурмаг үгэнүүдые тараана.

Экономическа, социальна, духовно хүгжэлтынгөө үзэгдөөгүй хурдан түргэн ябасаар дэлхэйн зониие гайхуулhан, замбуулиниие ашаглалгын үе сагые нээhэн, газар дэлхэй дээрэ энхэ амгаланаар, эрхим hайнаар ажаhуухын түлөө олон түмэнэй тэмсэлэй туг болоhон социализм тухай тиимэ худал хуурмаг үгэнүүд хэниие мэхэлжэ шадахаб даа! Тиимэ тэнэг хардалга гүрдэлгэ хэрэглэхэ баатай болоходоо империалистнуудай ба тэдэнэй эрдэмтэ зарсанарай хэрэг үйлэнь ехэл муу гээшэ бээзэ.

Дүрбэдэхи штамп. Социализм капитализм хоёр хоорондоо хэды ехэ илгаатайшье hаа, нэгэл нэглэлтэйгээр хүгжэжэ байhан хэбэртэйгээр, «бүгэдэ ниитын индустриальна хүгжэлтын баадхалгын экономическа хэмжээнүүд» байн байн эдэ хоёр системэнүүдые «холисолдуулха», «нэгэдүүлхэ», «социализмын досоогоо хубилха» аргаар, зарим тэдыгээр «капитализмын заhаран хубилха аргаар» «холимол» нэгэ общество бии болгохо хэбэртэйгээр номнодог теори hаяшаг бии болонхой.

Далдагүй сэхэ социальна хооhон шашаг үгэнүүд гээшэ эгээл эдэ байна. Империализмын үзэл бодол номногшод социалис терминологиие өөhэдынгөө ашa туhада хэрэглэхэеэ оролдоно, тэдэнээ ажалшадые мэхэлхын, ажалшадые социалис хэбэртэй худал хуурмаг лозунгнуудаар hамааруулан мэхэлхын тулада социализмын зарим үзэл бодолнуудые «үбэршэлэн абахаhааньбе» тэдэ арсахаар бэшэ байна, юундэб гэбэл, ямар нэгэн hайн hайхан юумэнүүдтэ саашадаа найдаха хүсэл найдабариие арад зондо харуулмаар тиимэ hайн hайхан уг зорилго гэжэ империализмын үзэл суртал номногшодто оройдоо үгы ха юм.

Али бүхы хархис бодомжонуудтал адляар, антикоммунизмын «эгээн шэнэ» худал хуурмаг үгэнүүдынь саашадаа дэлгэржэ огто шадахагүй юм.

3. Үнгэрhэн сагай үлэгдэлнүүдые шүүмжэлэн сохихо гээшэ буржуазин үзэл сурталые шүүмжэлэн сохилго мүн

Тиихэдэ империализмын үзэл суртал номногшод ямар юумэ хэхэеэ ехээр оролдоно гээшэб? Тэдэнэр манай үзэл сурталай хүсэ шадалые, совет хүнүүдэй үзэл сурталай талаар хэр бата найдамтай байhые «туршажа үзэхэеэ» хүсэнэ, hүйдхэлгын хүдэлмэри хэхын тула нэбтэрэн оромоор нүхэ hүбэ бэдэрхэеэ хүсэнэ бшуу.

Тэдэнэй гол найдабаринь гэхэдэ, олониитэ арад түмэнэй зохёон байгуулха хүсэ шадалда, хүнэй ухаан бодолой хүсэ шадалда, сэдьхэл бодолой hүр хүсэндэ этигэхэгүй ябадал дэлгэрүүлгэ, элдэб дорой муу үзэл бодол номнолго болоно. «Оливер Твистын ушаралта ябадалнууд» гэhэн Ч. Диккенсын романай Фейджин гэдэг бузар муухай этигээдэй маягаар, «хулгайшадай академиие» барижа байгшын маягаар, империалистнуудай үзэл суртал номногшод хадаа хүнэй ухаан бодолые гэгээн нангин хүсэл эрмэлзэлнүүдтэ хүргэhэндэ орходоо, тэрэниие забхайруулхань холо бэлэн гэдэг хабарата муухай сэдьхэлээ үндэhэ баримта болгодог юм.

Энэнь буржуазна дэлхэйн арьяатан муухай абари зангай гол удхань болоно. Тэрэнэй аюулынь эгээл энэ болоно.

Дорой муу үзэл бодолой эшэ үндэhэниинь гэбэл, мүлжэлгэтэ обществын бии болгоhон үни заяанай заншал, дадалнууд мүн гэжэ бидэ мартаха ёhогүйбди. Хүнүүдэй ухаан бодолдо үнгэрhэн сагай үлэгдэлнүүдые hэргээн дэмжэхэ гэдэг найдабари социалис оронуудта эсэргүүгээр үзэл сурталай талаар империализмын хэдэг hүйдхэлгын гол шэглэлынь мүн. «Сэдьхэл бодолой дайе» эмхидхэгшэд хадаа социалис общество дотор түшэг тулгуури үгы, түшэг тулгууритай байхашье аргагүй юм. Тиимэhээл тэдэнэр хоёр тээшээ hанаагаа хубаарhан хүнүүдэй дунда, забхайрhан, тэрээнhээ гадна хуушан сагай үлэгдэлнүүдэй мэдэлдэ абтаhан хүнүүдэй дунда «ойлгохо ябадал» гэдэгые бэдэрнэ ха юм.

«Аусенполитик» гэдэг Баруун Германиин нүлөө ехэтэй журнал — гадаадын политикын, мүн «сэдьхэл бодолой дайнай» асуудалнуудаар хэблэгдэдэг Боннэй «теоретическа» орган hаяхан иигэжэ бэшээ hэн:

«Мүнөө үеын номнолой али бүхы хэрэгсэлнүүдые, ухаан сэдьхэлэй талаар хэгдэдэг тэмсэлэй зохид аргануудые хэрэглэхэ шухала. Коммунис можын оронуудай хүн зоной ниитын бодолдо өөрынгөө заршамые, үзэл сурталые нэбтэрүүлхэ шухала. Үндэhэ яhанай илгаае, шажанай мухар hүзэгые, хүнүүдэй дутуу дунданууд, атаа жүтөөн, эхэнэрнүүдэй ёhорхуу зан, сонгэлиг байдалтай байхаяа хүсэдэг эрмэлзэл мэтые ашаглан хэрэглэжэ, коммунис гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй уг зорилгонуудта хайхарамжагүй байха үзэл дэлгэрүүлхэ шухала».

Энээнhээ элеэр хэлэхэнь бэрхэтэй гээшэ ха.

«Мүрэн намаг хоёр» гэhэн Сергей Михалковой үшөө толилогдоодүй, шэнэ шүлэгүүдые уншажа үгэхэ дурамни хүрэнэ.

Үндэр хадын орьёл оройдо
мүндэлөөд,
Урагшаа дабхин
Урдажа байгаа
Амидаралта мүрэн
Ажал хүдэлмэри бэдэрэн.
Харин хаанашьеб
Хажуудань үмхэй намаг бии
байгаа.
Хада хабсагайн хоорондуур
Харьялан урдагша сэбэр hайхан
урасхал
Үжэнгир намагта удаан саг соо
Үзүүлэгшэгүй hэн амаа заяаень.

Үмхэй намагынь иигэжэ бодоо ха:
«Урасхал мүрэниие байлгаха,
Урдаhаань тэмсэхэ—шадалгүйб.
Харин тэрээндэ хоро хүргэжэ
шадахаб:
Хара мянган аюулта хорхойнууд
намда бии ха юм!»
Хэдэн мянган хорото хорхойнууд
Хүнэй нюдэндэ харагдахагүй
добтолгоёо хэжэ оробо ха.
Амидаралта уhанай урасхалынь
тэзд
Агшан зуурахана хаман хаягша
юм хоротониие.

* * *

Үнэхөөрөөл иигэжэ шэнэ
дэлхэйдэмнай эсэргүүсэн,
Үмхирhэн дэлхэй, хуушан дэлхэй
Үзэл бодолой дай хэхээр занана.
Харин Ленинэй мандуулhан үндэр
дээдэ оройhоо
Харьялан урдагша урасхалыемнай
Бурита намагай микробууд
Бузарлажа огто шадахагүйл!

Хүнүүдэй ухаан бодолдохи хуушанай хог үлэгдэлнүүдые бүрин зайсуулха зорилгын тон хойшолуулашагүй, болото шухала удха шанартай болоод байhан түүхэтэ шатада гараабди. Шэнэ общество байгуулха замда хуушан сагай хойшолон ходо hаад ушаруулдаг байгаа. Коммунизм байгуулха хэрэгтэ hаад хэдэг, хүнүүдэй ажабайдалые забхайруулдаг, манай хуули ёhо ба гурим заншалые эбдэн дабадаг бүхы хүнүүдтэ манай парти, арад хайрагамгүй дай соносхоно. Обществодо харша үзэгдэлнүүдтэ имагта зүб хараа бодолтойгоор—ангиин талаар хандаха ёhотойбди.

Социалис общество дотор хёморосто ангинууд үни үгы болонхой, тиимэhээ эдэнэй хоорондын тэмсэл үни үгы болонхой.

Гэхэ зуура ангиин, политическа тэмсэлэй ямаршье таhардаhан манайда үлөөгүй гэhэн тобшолол энээнhээ хэжэ болохо гү? Үгы. Тиигэжэ болохогүй. Социализмда харша ангинууд, социальна бүлэгүүд манайда байхагүй, гэбэшье социализмда харша ангинуудай үзэл бодол ба гурим заншалhаа зорюута ба гэнэдэжэ хахасаадүй хүнүүд бии байhаар. Тиимэ болохолоороо, социализмда харша бодолтой ба ябадалтай, дайсадта туhа хүргэдэг хүнүүдшье бии гээшэ. Социализмын амжалтануудай ехэ болохын зэргээр ангиин тэмсэл улам хурсадаха гэhэн Сталинай алдуутай, харша тезисые партимнай тон зүб буруушааhан байна.

Теэд манай дайсадай хорото ябуулганууд тушаа hэримжэеэ hуларуулха гэжэ энээнhээ ойлгожо яашье болохогүй. Харин совет хүнүүдэй революционно hэримжые улам шангадхаха хэрэгтэй гэжэ бодото баримтанууд гэршэлнэ.

Социализм байгуулжа эхилhэн түрүүшын жэлнүүдтэ, харша ангинуудай үшөө бии байhан байдалда, ангиин тэмсэлэй түлэг бадаржа байхада, хүнүүдэй ухаан бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүдые усадхан зайсуулхын түлөө тэмсэлые гол удхаараа ангиин тэмсэл мүн гэжэ В. И. Ленин тоолодог байгаа. Тиихэдэ хонжоошод, хулгайшад, хулиганууд, албан хойрог этигээдүүдые Совет засагай дайсад гэжэ нэрлээд, мүлжэн дарлагшадтай адлидхан тооложо, тэдэнтэй хайра гамгүйгөөр тэмсэхэ эрилтэ табидаг байhан юм. Мүнөө коммунизмда оруутай байгаад, совет обществын морально-политическэ гайхамшаг нэгэдэлэй түйлагдаhан эрхэ байдалда, бүхы совет арадай баатар габьяа гарган ажаллажа байхадань, обществодо харша зарим этигээдүүдые, өөдэгүй үсөөхэн хобдог хубалзануудые «хориглонгүй», ойронь хүрэнгүй орхихо, саашадааше обществын хүзүүн дээрэ ажабайха арга олгохо, тэдэнэй ажабайдалые гутаангүй орхихо ёhотой аалди? Үгы, тиихэ ёhогүйбди! Тэдэнэр —совет газар дээрэ харша үзэл суртал ба ёhо заншал тарааhан hүүлшын үүр ха юм. Обществын хүзүүн дээрэ ажабайхые хүсэдэг тиимэ хүнүүдтэ совет арад улуу ехэ эрилтэ хэнэгүй, совет хүн бүхэнhөө эридэгhээ ехэ эрилтэ табинагүй. Үнэн сэхээр ажаллахые, СССР-эй эрхэтэдэй уялга үнэн сэхээр дүүргэхыел эринэ.

Хүнүүдэй ухаан бодолдо үлэhэн хуушанай үлэгдэлнүүдтэй тэмсэхэ гээшэ бодото дээрээ буржуазна үзэл сурталай үлэгдэлтэй тэмсэл мүн болоно. Хүнүүдэй ухаан бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүдтэ эсэргүү сохилто хэхэ гээшэ буржуазна үзэл сурталда сэхэ хэгдэhэн сохилто болоно.

Империалистнууд совет хүниие үзэл бодолой талаар забсаргүй болгохо, социалис обществые «соёл сурталай талаар забхайруулха» гэжэ бодоно. Зүгөөр энэнь хооhон найдабари гээшэл! Мүнөө бүхы хүн түрэлтэнэй гурбанай нэгэниинь коммунис үзэл бодолой туг доро ажабайна. Энэ туг доро бүхы хүн түрэлтэнэй ажабайха саг ерэхэ байха! Аха дүү социалис оронуудай арадууд, бүхы дэлхэйн коммунистнууд болон ушар ёhо мэдэхэ пролетаринар бидэнэртэй хамта байна. Бидэнэр империалистнуудай соёл сурталай добтолгые амжалтатайгаар гансал сухарюулан сохижо шадаха бэшэ, харин буржуазна үзэл сурталда эсэргүү манай добтолгые үргэдхэжэ, түрүү хүгжэлтын, коммунизмын тала гээшэ улам шэнэ шэнэ миллион хүнүүдэй ухаан бодолые, зүрхэ сэдьхэлые татажа шадахабди, шадаха ёhотойшьебди.

Шэнэ хүниие хүмүүжүүлхэ гээшэ коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай ниитын, интернациональна зорилго мүн.

Элдэб оронуудай — социалис болон капиталис оронуудай аха дүү партинууд тэмсэлэйнгээ элдэб шатануудта байна, энэ тэмсэлээ социальна болон национальна элдэб янзын эрхэ байдалда хэжэ байна. Зариманиинь түрүүшын ээлжээндэ буржуазна үзэл сурталай, шажанай мухар ябадалай, националис болон үндэhэ яhанай илгаа баримталдаг буруу үзэлэй эгээн хархис зүйлнүүдые элирүүлэн сохихо гэhэн зорилго түрүүшын ээлжээндэ табина. Нүгөө зариманиинь имэ асуудалнууд үнгэрhэн үеын зүйл болошье, зүгөөр коммунис соёл культурын болон ёhо заншалай бии болохотой, үлэмжэ далда буржуазна үзэгдэлнүүдhээ хүниие сүлөөлхэтэй дашарамдаhан шэнэ, бага бэшэ орёо бэрхэ зорилгонууд бии болонхой.

Бүхы марксистнууд-ленинецүүдэй тодорхой асуудалнууд болон зорилгонуудай элдэб янзын байбашье, соел сурталай тэмсэл дотор тэдэнэрые үндэhэн гол асуудалнуудаар нэгэ ниитэ уг зорилго, нэгэ ниитэ үзэл, нэгэ коммунис үзэл суртал батаар нэгэдхэнэ. Тиимэhээ энэ үзэл сурталые бидэнэр хамтадаа, нэгэдэмэл жагсаалтайгаар аршалан хамгаалха, тэрэниие хүгжөөхэ ёhотойбди. Хэрбээ коммунистнууд национальна булангууд худараа таhаран hалаад, марксистско-ленинскэ hургаалай үндэhэн, гол шухала ёhонуудые тоонгүйгөөр өөрынгөө национальна жэмбүүрээр жэмбүүрдэжэ эхилээ hаань, коммунис үзэл сурталай эсэсэй илалтые гансал бэрхэтэй болгохо байна.

Мүнөө үеын дэлхэй хадаа бэе бэедээ эсэргүү хоёр янзын ажабайдалай, бэе бэедээ харша үзэл бодолой хатуу шанга тэмсэлэй газар болонхой.

Коммунис болон буржуазна үзэл бодолнуудай амгалан зэргэ оршохо тухай уряалха гээшэ социализмын дайсадай тагнуулшадай үүргэ дүүргэхэ, ажалшадай үндэhэн ашаа хэрэгhээ урбаха гэhэн ябадал болоно, тиихэдээ оронууд хоорондохи куль-
турна холбооешье
гоор хэрэглэхэ
манай дайсадта
болоно. Үзэл сурт
гэ оршон байлга
үгы, байжа болохо
дээ харша ангину
тал эбсэшэгүй анги
дог байгаа, боло
байха.

Манай зорилго
— Буржуазна
добтолгые хүжөөл
империализмын ха
руулэн сохихо,
муухай ёhо занша
доройтон hалажа
турые болон забха
лые элирүүлэн сох
— капитализмы
тэ добтолгые хү
байгуулалтын бүхы
hаа совет хүнүүдэ
сэбэрлэхэ, коммуни
хитэй, тэсэбэрита
хүмүүжүүлхэ ябад

«Капиталистнууд
гэй болон политич
гүүсэлтые бэшэ, м
эгээн гүнзэгы, эга
гүүсэлтые диилэн
Владимир Ильич Л
Манай парти Ле
дүүргэнэ, дүүрг
низм эндэшье ила

II. Соёл сурталай хүдэлмэридэхи гол юумэн—коммунизмын нангин хүсэлэй бэел туйлаха хэрэг болоно

Нүхэдүүд! Имэ богонихон болзор соо, түүхын туйлай ехэ хүшэр хүндэ эрхэ байдалда хэдэ хэдэн миллион хүнүүдэй ухаан бодолые, сэдьхэлые шэнэдхэн байгуулха, заншалыень хубилгаха, тэдэнэрые шэнэ социалис ажабайдал зохёолгын үргэн ехэ зам дээрэ гаргаха талаар манай ленинскэ парти шэнгеэр имэ юумэ хэhэн парти гэжэ дэлхэй дээрэ байгаагүй юм.

Революционно шуурганууд, ажалай болон тэмсэлэй жэлнүүд хэдэ хэдэн миллион совет хүнүүдэй сэдьхэлые, ухаан бодолые мүлжэлгэтэ байгуулалтын жэрхэмшэгтэ муухай зүйлнүүдhээ сэбэрлэhэн байна. Манай орон дотор марксистско-ленинскэ үзэл суртал бүрин диилэн мандажа байна. Манайда айхабтар ехэ культурна революци хэгдэнхэй, совет общество дэлхэй дээрэхи эгээн ехэ эрдэмтэй общество болонхой. Социалис обществын агууехэ культурна хүсэн мүн болгошо арадай интеллигенци бии болоо.

Ушар ёhо мэдэнхэйгээр коммунизм байгуулдаг шэнэ хүнэй бии болоhон ябадал партиин гол шухала түйлалтануудай нэгэн мүн.

Совет хүнүүд олон бэрхэшээлтэ юумые дабажа гараа, хатуу шанга шалгалтануудые дабаа. Түрүүшын эхи заха табигшадта тохёолдодог бэрхэшээлнүүдые дабажа, империализмын сэрэгэй, политическа, экономическа болон сэдьхэл бодолой добтолгонуудые сухарюулан сохижо, манай оронэй хүдэлмэришэд, таряашад болон интеллигенци хүсэн түгэс социалис гүрэн байгуулаа. Шэнэ общество байгуулха зуураа өөhэдыгөө шэнэдхэн байгуулhан, үнгэрhэн сагай дарамтые бэе дээрэhээ хаяhан шэнэ түхэлэй хүнүүд лэ имэ баатаршалга гаргажа шадаха байгаа. Партимнай шэнэ хүниие хүмүүжүүлхэ гээшые коммунис ёhоной шэнэдхэн байгуулгын эгээн хүшэр хүндэ хэрэг мүн гэжэ тоолоно.

Мүнөө үеын эрхэ байдалда партиин үзэл сурталай хүдэлмэриие дэлгэрүүлхэ гэhэн зорилгые гол болгон табихадаа бидэнэр юунhээ эхилхэ ёhотой гээшэбибди?

Манай Эхэ орон коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулжа байна. Буржуазна дэлхэйн гол ёhо заншалнуудые үндэhөөрнь үгы хэнгүйгөөр, хүнүүдые коммунис ёhо заншалай үзэлтэйгөөр хүмүүжүүлэнгүйгөөр, хүниие сэдьхэл бодолойнь талаар шэнэдхэнгүйгөөр коммунис общество байгуулжа болохогүй. Коммунис ниитын үйлэдбэриин болон хубаарилгын удхань шэнэ хүниие бии болгохо, ажалда болон өөрынгөө ниитын уялгануудта шэнэ ёhоор хандаха, шэнэ заршам, шэнэ ёhо заншал байгуулха гэжэ эринэ. Хэрбээ социализмын үедэ идхалгын хүдэлмэритэй хамта ниитын нүлөөгэй шухалын шухала эрхэ нүхэсэл хадаа хэhэн ажалай зэргээр хубаарилга мүн болодог, баалалтын талаар гүрэнэй тодорхой зургаанууд бии байдаг hаа, коммунизмын үедэ обществын ажабайдал хадаа обществын гэшүүдэй hайн эмхитэй байха, ушар ёhо мэдэхэ, культурна, заршамтай байха, ёhо заншалай талаар сэбэр hайхан байха ябадал дээрэ үндэhэлхэ байна.

Хүнүүдые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхын түлөө тэмсэл хадаа манай урагшаа дабшалтын таhаршагүй шухала талань мүн болоно. Үзэл бодолой-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие партимнай дэлхэйе коммунис ёhоор шэнэдхэн байгуулгые түргэдхэгшэ түгэлдэр хүсэн мүн гэжэ тоолоно.

1. Бидэнэр ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ арга замаар коммунис ажалай илалтада хүрэхэбди

Парти соёл сурталай хүдэлмэриие миил ёhо болгон табигдаhан зорилго гэжэ тоолодоггүй. Ленинэй захяа заабаряар ябажа, партимнай соёл сурталай хүдэлмэриин хэмжээе бодото үрэ дүнгүүдээр сэгнэнэ. Ажалда, арадай гол зорилгые, түрүүшын ээлжээндэ экономическа зорилгые бэелүүлгэдэ тэрэнэй ямараар нүлөөлhөөр сэгнэнэ.

Шэнэ байгуулалтын илахын тулада гол, шиидхэхы юумэн хадаа ажалай эгээн ехэ бүтээсэ түйлаха ябадал мүн болоно гэжэ В. И. Ленин заадаг байгаа. «Коммунизм хадаа ажалай капиталис бүтээсэдэ орходоо hайн дураараа хүдэлмэрилдэг, ушар ёhо мэдэдэг, хамтаран нэгэдэhэн, түрүү техникэ ашагладаг хүдэлмэришэдэй ажалай эгээн дээдэ зэргын бүтээсэ мүн»,— гэжэ Ленин хэлээ hэн.

Ленинэй заабариин удха шанар саг зуура үнгэрхэ зүйл бэшэ. Энэ хадаа ленинизмын гол ёhоной политико-экономическа тобшолол мүн. Ажалай бүтээсэ хадаа коммунизмын материально-техническа үндэhэ hуури байгуулха талаар хэгдэдэг хүдэлмэриин ганса гол зүйл бэшэ, мүн үзэл сурталай талаар хүсэлэл оролдолгын гол зүйл мүн болоно. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ гээшэ бүгэдэ арадай зорилго мүн.

Хүн гээшэ обществын үйлэдбэрилгын гол хүсэн мүн.

Арадай ажалаар хэрэг дээрэ бэелүүлэгдээгүй hаа, шэнэ общество байгуулха тухай үзэл бодол хадаа миил hайн hайхан hанамжа болоод дүүрэшэхэ юм. Хэрбээ ехээр хүгжэнги материально-техническа үндэhэ hуури коммунизмын фундамент болодог хадань, хэдэ хэдэн миллион хүнүүдэй ажал гээшэ энэ фундаментые, коммунизмын байшангые зохёон байгуулдаг агууехэ хүсэн мүн болоно. «Коммунизм ажал хоёр таhаршагүй,— гэжэ Н. С. Хрущев хэлэнэ. «Ажал хэдэггүй хүн ама хооhон hууха» гэhэн агууехэ ёhо гурим коммунизмыншье үедэ хүсэндөө байха, бодото дээрээ бултанда хабаатай нангин гол ёhо болохо... Хүнүүдэй шадабари болон бэлиг, хүнэй сэсэн мэргэн ухаан ажал дээрэ харагдана. Хүн түрэлтэнэй мүнхэ хэрэг ажал дотор байдаг юм».

Обществын жаргалта байдалай түлөө ажалда дуратайгаар, ажалые хүндэлдэгөөр хүнүүдые хүмүүжүүлхэ, ажал дээрэ хатуужуулха гээшэ соёл сурталай хүдэлмэриин эгээн гол шухала зүйл мүн.

Коммунизм гээшэ хүнэй оролдосотой ажалаар, бүхы арадай ажалаар байгуулагдажа болохо, сэгэглэн hалбаржа байгаа общество байгуулагдажа болохо гэhэниие совет хүн бүхэнэй ойлгохо гэhэн гол юумэндэ хүмүүжүүлгын бүхы арга зүйлнүүдые зорюулха хэрэгтэй. Ажалда хүнүүдэй ушар ёhо мэдэнхэйгээр хандалга—тэрэнэй бүтээсые дээшэлүүлгын барагдашагүй арга боломжо мүн.

Партимнай эли тодорхойгоор иигэжэ хэлэнэ: хажуудижа хэбтээд коммунизм байгуулхагүйш, коммунизмын түлөө тэмсэхэ хэрэгтэй, тэрэнэй түлөө бүхы хүсэеэ гаргаха хэрэгтэй.

Юушье хээгүй аад, hайтар юумэ хэрэглэхэ дуратай хүнүүдтэй, совет хүнүүдэй ехэ **эрхэнүүд** болон **булюу байдалые** сээжээр мэдэдэг, хүсэд ашагладаг аад, эрхэтэнэй **уялгануудые** дүүргэхэ тухай мартажархидаг хүнүүдтэй манай арад тэмсэл хэдэг байгаа, хэхэншье байха. Эрхэтэнэй уялгануудай эгээл түрүүшынхинь ажаллаха гэhэн уялга мүн болоно. Манай эрхэ байдалда дуратай hаа ажаллахаб, үгы hаа юушье хэхэгүйб гэhэн тухай үгэ гарана бэшэ. Манай ажабайдал, тэрэнэй хуулинууд энэ хоёрой нэгые шэлэхэ гэhэн эрхэ үгэдэггүй. Ажал гээшэ Конституцяар хараалагдаhан уялга, эрхэтэнэй уялга мүн. Энэ уялгые дүүргээгүй хүн совет эрхэтэнэй эрхые, булюу байдалые эдлэжэ шадахагүй.

Обществын урдахи уялгадаа ондо ондоогоор хандадаг хүнүүдтэ ниитын элдэб зүйлые энэ уялгадаа ямараар хандадаг зэргээрнь үгэхэ гэhэн дурадхалые совет хүнүүд хүсэдөөр дэмжэнэ. hайнаар хүдэлмэрилдэг хүнүүд амаралта, путевко абахадаа, гэр байратай болоходоо булюу эрхэтэй байха, тиихэдэ зайгуулнууд, юумэ хэдэггүйшүүл, лодырьнуудта ашаг туhа багаар үгэхэ гэhэн имэ гурим юундэ тогтоожо болохогүй гээшэб? Энээн тушаа үсөөн бэшэ үнэтэ дурадхалнууд бии байха. Тиигэжэ hайнаар хүдэлмэрилhэн хүн ехээр абаха, муугаар хүдэлмэрилhэн хүн багаар абаха гэhэн манай социалис гуримые дүүргэлгын элитэ жэшээ харуулагдаха байна.

Ажалай шэнэ заршамтайгаар, ажалда коммунис ёhоор хандадагаар хүмүүжүүлжэ, ёhо заншалайшье, материальнашье урмашуулгые бүхы хэмжээгээр парти хүгжөөнэ. Энэ хоёрые дундань зүрюугээр ябуулжа, нэгэнэйнь орондо нүгөөдыень хэрэглэжэ болохогүй. Энэ хоёрые зохилдуулан ябуулха гээшые партимнай коммунис ажалай илалтада хүргэхэ зүб зам мүн гэжэ тоолоно.

Социализмын үедэ ажалай түлөө урмашуулха гэhэн шухала асуудал дотор материальна урмашуулгын ёhо гуримые тоонгүйгөөр, субъективнэ бодолые хүтэлбэри болгохо гээшэ хоротой байна. Ажабайдалда реалистическаар хандаха, бодото эрхэ байдалые хараада абаха, алад гүйхэгүй, ажабайдалhаа таhархагүй гэhэн захяа заабари В. И. Ленин партида үгэhэн байха юм. Партимнай Ленинэй энэ заабариhаа үндэhэлжэ, шухала үенүүдые алад гараха hэдэлгэнүүдhээ hэргылнэ, материальна урмашуулгын ленинскэ ёhо гуримда харша, коммунис байгуулалтада сэхэ хоро хүргэдэг зүйл болохо тэгшэдхэлгэдэ, тэгшэдхэлгын ёhоор хубаалгада эсэргүү эрид шууд тэмсэнэ. Тэгшэдхэлгын гуримаар хубаалга хадаа коммунизмые дүтэлүүлнэгүй, харин холо болгоно.

Материальна урмашуулгын ленинскэ гол ёhые hайн ажалай түлөө материальна урмашуулга олгохо гэhэн гол ёhые муу хүдэлмэриин түлөө, гологоhо гаргаhанай түлөө хүдэлмэрилэгшэдэй материальна харюусалгые дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдээр нэмээхэ тухай тусхайлан бодожо үзэхэ хэрэгтэй боложошье магад гээшэ ха.

Бидэнэр ажалай хэмжээе, хэрэглэмжын хэмжээе хиналха ябадалые hуларуулха бэшэ, харин шангадхаха арга замаар хубаарилгын коммунис гол ёhо тээшэ ябанабди, энэ гол ёhодо хүрэхэбди.

В. И. Ленинэй нангин захяа заабари имэ байна.

Ажал гээшэ ашагта бүхы зүйлнүүдые ганса бии болгодог бэшэ, мүн хүниие хүмүүжүүлэн hайжаруулгын шиидхэхы зэбсэг мүн болоно. Манайда материальна үнэтэ зүйлнүүдые байгуулга, ажал өөрөө үзэл бодолой гүнзэгы, хүмүүжүүлгын удха шанартай юм. Ажалай — хамтын, эбтэй, сүлөөтэ ажалай хүсэн шэнгеэр хүниие ямаршье хүсэн агууехэ, сэсэн мэргэн болгодоггүй юм гэжэ нагатэ М. Горький хэлээ hэн.

Ажал хүмүүжүүлгэ хоёр таhаршагүй юм, энэ хадаа нэгэдэмэл нэгэн зүйлэй хоёр тала юм.

Зүгөөр соёл сурталай хүдэлмэри болон үйлэдбэри хоёрой хоорондо холбоо бии юм гү, тэрэнэй ашата үрые ямар нэгэн аргаар шэгнэжэ болохо гү? Хэлсээнгүй, болохо байна. Юундэб гэхэдэ, имэ холбоо, тиихэдэ бодото холбоо бии юм. Үзэл бодолой этигэмжэ хадаа хүнүүдэй зохёон байгуулха эдэбхиин ашата үндэhэн мүн. Үйлэдбэриие эмхидхэлгын асуудал — манай бүхы соёл сурталай хүдэлмэриин ехэ хубинь мүн болоно гэжэ Н. С. Хрущев хэлэнэ. Хүнүүдые хүмүүжүүлхэ гээшэ үйлэдбэриин хүгжэлтэдэ, экономическа зорилгонуудые шиидхэлгэдэ сэхэ нүлөөлнэ. Тиин хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин ашата үрые шэгнэдэг шэгнүүриньше баhал бии юм. Энэ хадаа совет хүнүүдэй ажалай ашата үрые хэмжэдэг лэ тэрэл шэгнүүр мүн болоно.

Хүмүүжүүлгын хүдэлмэри арад ниитын зохёон байгуулха ажал хоёрой хоорондо хаалта гэжэ үгы юм. Эдэ хоёрой хоорондо гүнзэгы ехэ холбооной бии байhаниие элитээр баримталhан нэгэ жэшээ харуулхамни.

hүүлэй арбан жэл соо ухаалан зохёолгын, уралан нарижуулгын 18 миллион дурадхалнууд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Эдэ дурадхалнууд
арадай ажахыда,
миллиард түхэриг
совет хүнүүдэй уш
байhанай бодото аш
нис ажалай түлөө б
дэлөөн, шэнэ газар
шэнэ барилгануудa
баатаршалга, хэдэн
вет хүнүүдэй шэн
даа партиин хүмү
мэриин гайхамшаг
гээшэ аал?

Арадай зохёон
тэрэнэй ухамай бай
бари болон дүй д
новаторнуудай, мү
дэй, коммунис зама
нэрлэгдэхэ ёhооро
хим коллективүүдэй
дотор харанабди. Эд
дэн арбаад, зуугаад
сахан hүүлэй үдэри
най, металлай, нүү
болон ехэ химиин
тор, хүдөө нютагта,
дээшэлүүлхын түлөө
шуулай тэмсэл дотор
нэ залуурнад бии б

Түрүү дүй дүрш
хүмүүжүүлгэ, иланг
лые hайн жэшээ д
гэ— ажалай бүтээсы
шухала эрхэ нү
ёhоной ушар ёhо
ашаг ехэтэй арга з

Шэнэ юумэ үүсхэ
ниие хэдэ хэдэн ми
лай эршэ зориго
рэгтэй. Зүгөөр үсөө
нууд хайша хэрэг
нүүдэй гэмээр унта
халнууд дэмжэгдэн
лэгдэнгүйгөөр зал
хэдэ, «Мүнөөдэр ш
шын түйлаhан юу
коллективэй түйла
серпуховойхидой у
hананаб? Хэды hай
социалис мүрысөө
тодорхойгоор хэлэг
пуховойхидой гайха
хай ехээр бэшэгд
байха. Зүбөөрийе
Хэдэ хэдэн респ
областьнууд дотор
hэн тухай мэдүүл

Зүгөөр шууяад
Мүнөө Серпуховтоо
хэл тухай hанадаг

Үнэн бодото шэ
бүхэниие бүхы хэ
тиихэдэ хооhон шу
элирүүлхэ хэрэгтэ
ятинууд дээрэ, зар
лон совхозууд дото
ратай албан хойрог
хэлиые бии болгох
бэшэ ушарта бүхыд
хидол унаруулан
мэрилэгшэдэ тусха
дал бии болгодог ю
руулхал» дуратайш
хадаа шадамар хүн

Бусадай амжалт
тусхай эрхэ байдал
гохо аргаар үүсхэ
юун гээшэб? Тиин
шан гэрэлтүүлжэ
сал хүнишүү гаргаха
бултадаа хүргээрэ

Нюдэ мэхэлхэ я
халын шухала хэр
даг, гансашье матер
моральна хохидол
тулюур эмхидхэгшэ
hон үгэ соо ниигэ
«Хуурай модон
үгэ туhагүй».
баригүй нозог
дэб шууяа тат
бодолтойгоор аба
далдалхые hэдэлэ
үгэтэйшүүл» үше
тан кабинет сооро
hанаа дүүрэн, хүн
даг. Тиин харюуса
шэнэ уялга hанаа
бүтэхэгүй ябадал
шэб!

Эмхидхэлэй боло
хэмжээнүүдэй бүхы
дай удха шанарые
нэй түлөө харюуса
хэрэгтэй. Уялга а
хэлэhэн үгэдө хүр
гоор үгээ үгэдэг
шанга сүүдтэ үгэхэ

(*Үргэлжэлэл*
нюур

...үхэр Л. Ф. ИЛЬИЧЕВОЙ хэһэн элидхэлэй үргэлжэлэл

...шиидхэхы удха шанар... социалис мүрысөө эмхид... арад ниитын хэрэг до... д, тэды, албан хой... гаргаха гээшэ ябашье... бүрүүшүүлые урмашуу... тор хайхаржамгүй, ёһо... оруулжа ябашье бо...

...дска областиин Петров... нэгэ колхоз дотор бо... гуулгын арга хүнэй зүр... үсхэл бии болгожо бү... Тэндэ нэгэ гоордой... зоогоод, тэрэнь дээрэ... улаан вымпел хадаа... [illegible] байдаг. Энэ... һаалишадта ходо... бам гэжэ мал ажа... дагша нүхэр Назаренко... о тэшэнь абаашажа бо... делые лягаад барюулжа... тэрэнһээ асуухада,... тэвер нигэжэ харюусаба:... енаие ондоо тэшэнь... бди. Биденар түрүү һаа... һанаха вымпел тэшэ ү... һургаалые [illegible]... ооргоо ябуулдаг байнабди».

...«носолдожо» ябадалые... дурагүй, үнэншүүлхын... шардаг, захиргаалдаг... дуй, колхозуудай, сов... эмхи зургаануудай хү... д үсөөн бэшэ бии. За... л мүнөө болотор «үзэл ...н үгые бэрхэшээлтэй... аад, харин «ямаршье ...ө!», «түсэб тухай хэ... ёһо заншал гэхэ сүлөө ...» гэһэн үгэнүүдые хүн... рдажархидаг байха юм. ...д хүмүүжүүлгын ехэхэн ... аша үрые өөрынгөө ...ы болгожорхидог «За... үтэлбэрилэгшэ цех соо... үхы юумэ харадаг, зү...ые обёордоггүй, юушье болоод гарадаг. Тиихэ... үхардаг»,—гэжэ Горь... мобильна заводой нэгэ ...н хэлээ.

...түсэбые амжалтатайгаар ...эгээн найдамтай арга ...ллектив дотор хүнүүдые ...үүжүүлхэ, тэдэнэртэй ...тэдэнэр тухай үнэн зүр... ...оролдолго гаргаха ... гэжэ ходоо ойлгохо ...хадаа хүнэй зүрхэндэ, ...хүрэхэ зам мүн!

...р түсэбэй дүүргэгдэһэ...да хамаагүй бэшэ юм. ...е түсэбые муу бэшээр ...ядаха байна ха юм. ...рилэгшэһөө нилээд ехэ ... Түсэбөө дүүргэхэдээ, ...ахын, үлүүлэн дүүргэ... ...мсэл дотор хүнүүдые ..., тэдэнэрэй хоорондо ...нуудые байгуулха гэ...

һан эрилтэ тэрэндэ табигдана. Хүтэлбэрилэгшын ажал ябуулгын морально-политическэ үрэ дүнгые хараада абангүйгөөр, бригадын хүдэлмэрие зүбөөр сэгнэжэ болохогүй. Мастерай, бригадирай үүргэ гээшэ илангаяа шухала байна. Гансал үйлэдбэриин хүтэлбэрилэгшэ бэшэ, мүн залуушуулые хүмүүжүүлэгшэ, һургааша мүн болоно бшуу.

«Миил үзэл сурталай» хүдэлмэри гэжэ үгы, «миил эмхидхэлэй», «миил ажахын» хүдэлмэри гэжэ үгы гэһэн заабари манай ухаан бодолдо бүхөөр хадуугдаха ёһотой. [illegible] ажал хүтэлбэрилэгшэ [illegible], хүнүүдые хүмүүжүүлгэдэ [illegible] таһалдаал турашт!

Хүмүүжүүлгын ямар нэгэн удха шанаргүй асуудал гэжэ үйлэдбэри дээрэ байдаггүй.

Кадрнуудай олоороо ородог, гарадаг ушарые абажа үзэе. Энээнһээ боложо жэл бүри арадай ажахы гурба миллиард шахуу түхэригэй продукци алдадаг байха юм. Хараат үзыт, горитойхон асуудал гээшэл. Предприятиһаа предприятида, барилгаһаа барилгада гүйгөөд, үйлэдбэридэ эмхигүй ябадал гаргадаг, арадай ажахыда хохидол ушаруулдаг, зайгуулдаг [illegible] хэрэгтэй. Зайгуулташадые сагааруулха ямаршье юумэ үгы байһаниинь элитэ! Зүгөөр кадрнуудай олоороо ородог, гарадагай шалтагаание һайнаар шэнжэлэн үзэхэ хэрэгтэй. Тэдэ шалтагаануудай нэгэниинь культурно-ажаһуудалай талаар хангадаггүй, хүндэ хүсэд анхарал табидаггүй ябадал болоно.

Үйлэдбэри дээрэ ажалай нормо зүбөөр эмхидхэхэ гээшэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө, ажалда коммунис ёһоор хандадагаар хүмүүжүүлхын түлөө тэмсэл дотор шухала удха шанартай. Энэ асуудалые хойрогоор, захиралтын гуримаар шиидхээ һаа, нэгэ үрэ дүн гараха, тэрэнние уридшалан хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдөөд, жэшээлхэдэ, нормо шэнээр хаража үзэхэ шухала болоһониие тэдэнэртэ тайлбарилха аргаар шиидхээ һаа, ондоо үрэ дүн гараха.

Бодоод үзыт: кадрнуудай олоороо ородог, гарадаг ябадалые усадхаха, ажалай нормо зүбөөр тогтоохо гэһэн асуудалнууд миил үйлэдбэриин асуудалнууд гээшэ гү, али үзэл бодолой-хүмүүжүүлгын удхатай байна гү. Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулга болон хүмүүжүүлгэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэ болон үзэл сурталай хүдэлмэрие һайжаруулга — нэгэн ниитэ зүйл мүн.

Ажалай үндэр бүтээсын түлөө тэмсэл — шэнэ хүнэй түлөө тэмсэл мүн.

Ниитын зөөри — хүнүүдэй хоорондын шэнэ харилсаа дүүлэн хүмүүжүүлхэ үндэһэ һуури мүн

...өөри гээшэ социалис ... шухалын шухала үн...лоно. Гэхэ зуура, нии... хүмүүжүүлхы, ёһо зан... журамай талаар дүүр... али тухай ехэ удха ...ые бидэнэр ажал...до хараада абана аал... зөөридэ ямараар хан...е хэр хямгададаг, ...айһаарнь хүниие сэг...мнай совет хүн гү, ...талаараа хэр болбосо... коммунис хүмүүжэл ...жэ түбхын түрүүн ...эй бшуу. Арадай бая...ын ажалшанай зүгһөө ...аг ушарые коммуниз... В. И. Ленин тооло...

...өөри бидэндэ экономи...ческэ ойлгомжо болоно.

...бществын—ажалшадай ... удха элирхэйлнэ; ...рэнэй хүсэ шадалые, ...мическа шадалые то...

...ын харилсаануудай ...с түхэл шэнжэ боло...

...ридэ коммунис ёһоор ...аар хүмүүжүүлхэ гээ...е болбосоруулхын түгол зүйл болоно. Ха...рилгоёо түргэнөөр туй...жалан, совет хүнүүд ...тушаа анхарал орол..., тэрээниие гамнан ...раха, ниитын аша ту...өө гадна, тэрээниие ...раха болоно. Тиимэ...ри гамнан хямгададаг ...цэлдэг байхаар, ара...гар хүрэдэг хүнүүд ... гутадаг, зэбүүрхэдэг ...үүжүүлхэ хэрэгтэй. ...гуулагша хүн капи...оо жэшээлэшэгүй на... байха, хирпиисэ бү...бүхэниие, арадай ко... хямгададаг байха

...ажалаар бии болгогдо... аша туһада зорюу... юумэнүүд арадай ...лай эшэ үндэһэн бо...

...е «нангин ба ойроо ...мон» гэжэ буржуази ...гаа. Тиигээд энгэй ...үгэдэхэ ябадал хүн ...олдо хэдэн зуун жэ...һалан һандангүй ном...м. Тэрээндэ гар хүрэ...лан хашалан үзэдэг ...роһон байһанһаа бүүл... түлөө бүхы наһан ...нда ороһон хүниие ... соо Виктор Гюгогой ...ана бэзэт.

... шунал абьяас айм...йгаа юм. Бүхы хар...

хис этэгээдүүд тэрээндэ түшэглэдэг байһан, түшэглэдэг байһаар.

Мүлжэн зобоодог, мэбхайруулдаг энгэй үмсын һанал бодолһоо хүнүүдые социализм сүлөөрүүлээд, хүнэй, хүн түрэлтэнэй оюун бодолой талаараа урагшаа дабшаха асари ехэ алхам хээ. Манайда капиталис үмсэ байхагүй, харин арадай хүсөөр байгуулагдаһан социалис зөөри—«нангин, ойроо хүртэшэгүй баялиг» бии. Энээниие бүхы арад зомнай сахин хамгаалдаг.

Хулгайһаа гадна, ондоошье юумэнүүд ниитын зөөридэ хохидол ушаруулдаг байһаниинь элитэ.

Хободог шунахай ябадалай эгээн муухай шэнжэ болоһон хонжоо наймаан олон янзын һүйд хохидол ушаруулдаг байха юм. Гэхэтэй хамта зөөридэ эзэн бусаар хандадаг, гүрэнэй болон ниитын зөөри үридэг, байгаалиин баялигта бүдүүлигээр хандадаг, үйлэдбэри дээрэ голодоһо гаргадаг, техникэ тушаа муугаар хандадаг ябадал бии байһаар. Жэшээлэн хэлэбэл, Грузида энэ жэлэй эхээр 28 миллион түхэригэй, Азербайджанда—36 миллион түхэригэй сэнтэй промышленна тон шухала түхеэрэлгэ хэрэглэгдэнгүй хэбтээ. Бусад республиканууд дотор, России Федерациин областьнуудта хэды шэнээн тиимэ түхеэрэлгэ хэрэглэгдэнгүй хэбтэнэ гээшэб? Нёдондо жэл Казахстанай колхоз, совхозуудта хэдэн арбаад мянган үхэр, гахай, хонин үхөө һэн. Теэд энэмнай барандаа арадай баялиг ха юм!

Хулгай худал, эзэн бусаар хандадаг ябадал али тухай ехээр хүндэ буурулдаг байһыень юугээр хэмжээлэн сэгнэлтэйб!

Ямаршье гэмтэ ябадал хуулияр хэһээгдэдэг. Баялигыень хулууһан, арадай зөөри үриһэн хүнүүдые совет арад гамнадаггүй. Урдань хулгайшанай гар таһа сабшадаг һэн гэхэ, тиихэдээ бусадта һургаал болгохо зорилго табидаг байгаа гээшэ ха. Урдын юумэнэй бидэндэ жэшээ болохогүйнь элитэ. Тиигэбэшье арадай баялиг тээшэ һарбайһан һэшхэлгүй гарые шүүрэн зайсуулха, бута бариха уялгатайбди. Арадай баялигые ажалшадай өөһэдөө эдэбхитэйгээр хамгаалаагүй һаань,—социалис зөөри хулгайлагшадые хэһээхын түлэ ямаршье шанга хуули тогтообол —хулгайшадай харгые огтолон хаһажа шадагдахагүй. Арадай зөөриие бүхэ суургаар суургадаха—тэрээниие хямгадан арьбадхаха тухай үнэхөөрөө эрилтэ, нүлөө ехэтэй, үнэхөөрөө арад ниитын оролдолго гарган хамгаалха ёһотойбди.

Өөрын абдар соо байгаагүй бүхы юумэндэ хамаагүйгөөр, тунайгаар хандадаг ябадал, тиимэ хандалгые бүхэли коллективүүдэй хайхархаа болишодог ушар —арадай баялигые үрилгын гол туһалагша болоно.

Хэдэн жэшээ баримтануудые дурдаһуу.

«Туркменнефтиин» предприятинуудта хэдэн жэлэй турша соо абаһан нефтиин газай 80 шахуу процентнь бусалтагүйгөөр хосордог байгаа. Һүүлэй табахан жэлэй турша соо 3,7 миллиард кубометр тиимэ газ хии талаар үригдэһэн, тэрэнь Ленинград мэтын городые жэл хахадай турша соо хангаха жэшээтэй байгаа. Мүн тэндэ. Красноводско нефть бүйлүүлдаг заводто, 300 мянган тонно мазууд жэл бүри түлишэ болгогдон гаргашалагдадаг байба. Хэды шэнээн хэмжээтэй минеральна үтэгжүүлгэ колхозууд, совхозуудай полидо хүрэнгүй хосордог, зөөхэ, хадагалха үедэ хородог, һалхинда хиидэдэг, үһанда орожо һаладаг, тээхэ, буулгахада үригдэдэг гээшэб? Теэд энэмнай ехэ үнэтэй сэнтэй юумэ ха юм.

Имэ юумэнэй боложо байхые олон хүн харадаг. Тиигэбэшье хажуугаарнь хамаагүйгөөр алгад гарадаг байна. Энэнь өөрын бэшэ — «һангай юумэ» ха юм.

Ниитын зөөриие «һангай», «бусадай» юумэ гэжэ харадаг аараг ойлгомжые бүхы аргаар—захиргаанай хэмжээгээршье, суртал-хүмүүжүүлгын хэмжээгээршье—хүнэй ухаан бодолһоо арилган зайсуулха хэрэгтэй. Ниитын зөөри хадаа бусадай бэшэ, харин өөрымнай баялиг мүн гэжэ совет хүн бүхэн өөрын ухаан бодолоор, сэдьхэл зүрхөөр ойлгон мэдэрэг лэ. **Общественгоо юумые хулууһан хүн совет хүниие хулгайлна гээшэ.**

Манайда хиналта шалгалта хэхэ ленинскэ гол ёһон һэргээгдээ—арад зониие олоор хабаадуулха ябадал үндэһэ болгон, партийно-гүрэнэй хиналтын гурим тогтоогдоо.

Имэ хиналта хүнүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ үүргээ дүүргэжэ байна, арадай баялигые хулгайлха, эдилгэ үгэхэ, хара амиия хараха, албан хойрогоор хандаха, нобшорхо ябадалай хамаг нүхэ һүбые хаахаар оршон байдал хангаха ябадалда туһа хүргэнэ.

Арадай нүлөө ехэтэй хиналта улам шангадхахада үдэр бүриин туһа хүргэхэ ёһотойбди.

Ниитын шэнэ харилсаа бүрилдүүлгые суртал бодолой талаар хангаха гээшэ түбхын түрүүндэ ниитын зөөри тушаа коммунис ёһоной оролдолго гаргадаг байхаар хүмүүжүүлхэ гэһэн удхатай. Хэрбээ энгэй үмсэ хүнүүдые эрэмдэг, тулюур болгодог, ухаан бодолыень забхайруулдаг, хара амяа харагшад болгодог, гэр бүлые һандаадаг, ахыень дүүдэнь зүришүүлдэг, национальностьнуудай хоорондо хёмороо үүдхэдэг, нэгэ үгөөр хэлэбэл, общество доторхи бүхы муу юумэнэй, гай гасалангай эшэ нүхэсэл болодог байхадань, харин социалис зөөри хадаа нэгэнэймнай зол жаргал бүлтанай хангагдамал, жаргалтай байдалһаа дулдыдаха гэжэ ойлгодог зоной аха дүү ёһоной хамтын коллектив болгон хүнүүдые нэгэдхэ үндэһэ һуури болоно.

Хүнүүдэй хоорондын шэнэ харилсаанай бүхы талаараа тогтонихо, батажаха хүдэлөөн олохон ушарта хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин хэмхэмжээнһээ, эршэ далайсаһаа дулдыдана.

Ажалай болон эд зөөри хубаарилгын коммунис ёһо гуримуудые хүгжөөхэ, хото хүдөө хоёрой хоорондохи, бар хүсэнэй болон оюун ухаанай ажал хоёрой хоорондохи илгаануудые үгы болгохо, арадуудай хани барисаае улам бэхижүүлхэ, гүрэн түрын социалис байгуулгые коммунизмын үеын ниитын хүтэлбэри болгон хүгжөөхэ гэхэ зэргын онсо шухала хэрэгүүд хүн зоной ушар ёһо мэдэхэ ябадалай дээшэлхэ бүри улам түргэнөөр шиидхэгдэхэ байна. Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха, коммунис ёһоной олониитын харилсаа бүридүүлэн бии болгохо ябадалда соёл сурталай хүдэлмэри айхабтар ехэ нүлөө үзүүлнэ. Улад зоной ниитын байдалые хубилгаха үедэ, имагтал тэрэнэй үндэһөөр шэнэ хүниие хүмүүжүүлжэ болодог юм.

Зүгөөр ниитынгээ байдалые хүн өөрөө хубилгадаг. Дэлхэйе коммунис ёһоор шэнэдхэн хубилгаха экономическэ, социально-политическэ зорилгонуудые хүн зон өөһэдөө шиидхэдэг байна.

3. Совет залуушуулые ленинскээр, коммунис ёһоор хүмүүжүүлхын түлөө!

Нүхэдүүд! Хорин жэлэй үнгэрөөд байхада ямар-ехэ материальна баялигуудтай болоод байхабибди гэжэ мэдэнэбди. Тэдэ бүгэдые багсаалан гаргажа, тоо баримта болгонхойбди. Тиигээшье һаа тоо баримтануудаа, түсэбүүдээ хубилгаха, тодорхойлхо ушартай болоно, ажабайдал гээшэмнай яһала һайн заһабари оруулна ха юм даа. Теэд хүн зомнай ямар болохо гээшэб, тэдэнэй сахидаг гурим заншал хэр зэргэ хубилха байнаб? Эгээ мүнөө үхибүүдэй сад соо наадажа гүйлдэжэ ябаашадай, һургуулиин паартада һуугаашадай, дээдэ һургуулида һуража байгаашадай, зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ алба хэгшэдэй, заводуудай болон барилгануудай залуушуулай бригаданuудта, үгышье һаа газар тариалан дээрэ, элдэб эмхи зургаануудта ажаллажа байгаашадай оюун мэдэрэлынь ямар болоод байха гээшэб?

Эдэ асуудалнууд бодото дээрээ орёо хурсашье, айхабтар шухалашье байна. Тиигэд гээд бүтэнэ ааб даа гэжэ хойшолуулангүйгөөр, «өөрөө байра һууриияа олоно бэзэ» гэжэ найдангүйгөөр эдэ асуудалнуудта мүнөө харюусаха зэргэтэй.

Мүнөөдэр ябуулагдажа байгаа хүмүүжүүлгын хүдэлмэри коммунизм байгуулха агууехэ армиин үглөөдэрэй үетэниие бэлэдхэн гаргана гээшэл. Коммунизм байгуулаад, тэрэ үе сагта ажаһууха залуу үетэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ манай парти онсо шухала анхарал табина. Алдар суута революционно эстафетые совет хүнүүд үе залгамжалан абажа ябанал. Шэнэ ерэһэн үетэн бүхэнэй үмэнэ шэнэ зорилгонууд табигдадаг байгаа, тэдэнэр өөһэдын хүшэр хүндэ зүйлнүүдтэйшье дайралдадаг һэн, гайхамшаг баатаршалгануудыешье харуулдаг бэлэй. Аха үетэмнай маанарһаа үлүү зол жаргалтай байгаа — революциин болон граждан дайнай гал дүлэтэ жэлнүүдтэ ажаһуугаа, индустриин асари томо барилгануудые бодхоогоо, зөөри хогшол үмсэдөө эдлэдэг хэтэ заяанай уг заншалые үгы болгоо, социалис общество байгуулаа, фашис булимтарагшадые хяард һамна сохёо гэжэ байгаад манай мүнөөнэй залуушуул заримдаа гэмэр гутар гэлдэдэг.

Үнэхөөрөөшье манай аха үетэнэй ажабайдалда гайхамшагта баатаршалганууд элбэг олон байгаа, тэдэнэр агууехэ тэмсэлдэ хабаадалсаһан, хубисхалай дүлэн соогуур ябажа гараһандаа жаргалтай.

Тэдэнэр дайн байлдаандашье, ажал хүдэлмэридэшье ябахадаа хүмүүжэлэй агууехэ һургуулиие дүүргэжэ гараа. Теэд манай залуушуулай хубида баатаршалганууд тиимэл һаа үсөөн байгаа гээшэ гү?! Хүнэй һанаа зүүдэндэ ороогүй үндэр өөдэ манай совет арад үсэд шангаар зүдхэжэ ябанал. Өөһэдөө коммунизм байгуулаад, тэрээ руу зориһон харгы замые бүхы хүн түрэлтэндэ гаргажа үгэхэ гэһэн түүхэтэ ехэ үүргэ мүнөө үеын хүнүүдтэ туданхай. Энэмнай хүмүүжэлгын талаар тиимэ багахан һургуули гээшэ аал?!

Хубисхалта хэрэгыень үргэлжэлүүлэгшэ өөһэдынгөө залуушуулда манай парти айхабтар ехэ хэрэгүүдые найдана гээшэл.

Теэд партиин гаргаһан уряануудта манай залуушуул айхабтар ехэ эдэбхи зоригжолтойгоор хандадаг,

Тэдэнэр заводууд болон барилганuудта ажаллахадаа, шэнэ газарнуудые элдүүрилэн ашаглахадаа, үгышье һаа эрдэм ухаанай, соёл болбосоролой талаар, замбуулинай зай руу ниидэн гарахадаашье Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые, алдар солые арбидхан нэмээнэл! Манай совет залуушуул ажал хүдэлмэридөө абьяастай эдэбхитэйгээр хандадаг, коммунизмын хэрэгэй илан мандахын түлэ юунһээшье гэдэргэ сухаридаггүй, хамтын үзэлтэй, Эхэ орондоо үнэн шүтэнги, интернационализмын үзэлые сэхэ шууд баримталдаг байһанаа гэршэлдэг. Арад өөрынгөө залуушуулаар омогорходог.

Зүгөөр залуушуулые хүмүүжүүлхэ ябадалые улам һайжаруулха шухала байһан тухай манай совет хүнүүд, олониитын эмхи зургаанууд юундэ иимэ шанга асуудал табинаб? Энэ талаар ямар нэгэн зүрилдөө олохо һанаатай манай дайсад хоро шараар хашхаралдаа юм ааб даа: совет залуушуулай ухаан сэдьхэлынь сэлмэг сэбэр гэһэн аад лэ, залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэрие улам шангадхаха тухай уряалнад, «һэбхи хооһон сэсэрхүү заримантай» тэмсэл ябуулнад. Иигээ хадаа нэгэл тааруугүй зүйл бии ёһотой гэжэ тэдэнэр баталдаг. Ямар нэгэн онсо шухала ушарралнуудай гараһан дээрэһээ залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ иимэ ехэ анхарал табигданагүй ха юм. Харин совет хүн бүхэнэй, эгээн түрүүшээр манай ерээдүйн халаан болохо залуушуулай ушар ёһо мэдэхэ, бэеэ һайнаар абажа ябаха, гурим журам сахиха талаар обществын зүгһөө табигдадаг эрилтэнүүдэй ехэ болоһоноор тайлбарилагдана.

«Мүнөөнэймнай залуушуул нимэл болошоол даа» гэжэ байгаад дэмы хооһоор һанаа алдаха ямаршье үндэһэгүй. Манай залуушуул коммунизмын агууехэ үзэл сурталда үнэхөөр шүтэнги, социалис обществын айхабтар эдэбхитэй, һайн һайхан хубинь байгаа, мүнөөшье байһаар.

Зүгөөр өөрынгөө арюун уялгые үнэн сэхээр дүүргэдэггүй хүнүүд бодото байдалда дайралдадаг ха юм даа. Ажабайдалда хайша хэрэг гүйхэнөөр хандадаг, ажал хэхэ дурагүй, хойрог хуушан үзэл баримталдаг зарим нэгэн залуу хүнүүд олоной нюдэн дээрэ үзэгдэжэ, манай орон дотор бүгэдэниитын сахидаг журам гуримые эбдэжэ ородог ушар бии. Манай арадай айхабтар ехэ хүсэл оролдолго гаргажа дайлан абаһан агууехэ баялигуудые тиимэ һэнгэргүй залуушуул миил өөрөө хүрэжэ ерэһэн юумэ шэнгеэр һанадаг. Тэдэнэр өөһэдөө гансал хухюун сэнгүүгээр сагаа үнгэргэхын түлөө түрөөбди гэжэ тоолодог. Залуушуулай дунда залхуу зайран этэгээдүүд, һэбхи хооһон бодолтойшуул, хамаг юумые буруушаагаашад, «хэһэн юумэгүй аад, хэлэеэ бүлюудээшэд» дайралдадаг.

Тиимэ дээрэлхүү хойрог һаналтай байгаашад тон бэлэхэнээр дайсан харша үзэлтэй боложо болодог.

Нэгэ хэдэн сагай урда тээ ямаршьеб даа райондо «марксистнар-футуристнар» («марфут») гээшэбди гэжэ өөһэдыгөө нэрлэдэг багахан бүлэг залуушуул хэрэг ажал ябуулдаг байгаа. Уран зохёол гээшэмнай партийна бэшэ байха ёһотой, искусствые партиин үзэл сурталай нүлөөнһөө «сүлөөлхэ» зорю-

тэй гэжэ байгаад тэдэ «марфудууд» өөһэдынгөө гараар бэшэжэ гаргадаг «Катафалк искусств» гэжэ газетэдэ бэшэдэг һэн. «Бидэнэр политикаар наадана бэшэбди»,—гэжэ тэдэнэр мэдүүлдэг байгаа. Теэд бодото дээрээ социализмда, совет арадта дайсан харша политика тэдэнние тархиһаань эхилээд тагалсаг хүрэтэрынь татажа эбашоо ха юм. Политикаһаа холо байнаб, үзэл сурталай талаар хаанашье бэшэб гэжэ наададаг ушарнай эгээл иимээр дүүрэдэг байна ха юм даа. Тэрээнһээ ондоо ямаршье харгы байхагүйл. Яахадааб гэхэдэ, тиигэжэ наадаашад коллективһээ, арад зонһоо хэдыдээшье таһарха баатай болонол.

Манай зарим нэгэн зохёолшод ухаан бодолой талаар залуушуулай зам харгые заажа үгэдэг багшанар болохо дуратай байдаг. Тэдэнэр искусствын үнэхөөр үзэл суртал баримталдаг, арадай шэнжэтэй байһые буруушаажа, эрдэм болбосоролгүй, эдихэ ууһаһаа бэшэ ондоо ажалгүй байгаашадай хубхай хооһон шашалдаагаар дашуурхадаа, политикаһаа холо байха ёһотой гэжэ номнохоор далайн саанаһаа ехэ һайшаалда хүртэдэг. Энэмнай юун гээшэб гэжэ тэдэнэй ойлгохо сагын болоо бэшэ гү! Политикаһаа саагуур байха гээшэмнай баһал яаха аргагүй политика ха юм даа.

Мяханай үнэрөөр зарим нэгэн залуу хүнүүдэй гүйлдөөд ерэн гэхэдэнь, элжэгые халуун түмэрөөр хайран тамгалжа байба гэдэг.

Политикаһаа зайсаһан ямаршье ехэ баримтануудай дайралдаа һаа, тэдэниие хараада абангүй гаража болохогүй, үнэн зүб сэгнэлтэ үгэжэ, заатагүй анхарха шухала. Зарим нэгэн партийна, гүрэнэй, профсоюзна, комсомолой болон бусадшье олониитын эмхинүүд залуушуулые хүмүүжүүлхэ хэды бэрхэшээлтэйшье һаа, айхабтар шухала хэрэгһээ бэеэ зайсууланхай, залуу хүнүүдэй ухаан сэдьхэлдэ хүрэтэр нүлөө үзүүлхын орондо үнинэй хуушарһан гуримаар хэрэг ажалаа ябуулна. Гэхэтэй хамта, саг байдалнай нилээд хубилаа ха юм даа, залуу үетэн дороһоо өөдэ ургажа гараал. Ангиин тэмсэл, улаасхэлэн байдал, ажалгүйдэлгэ, үндэһэ яһатаниие доромжолон илгалга, юрын хүнэй эрхэ сүлөө хаһалга бодото дээрээ юун гээшэб гэжэ манай залуу хүнүүд мэдэдэггүй. Тэдэнэр өөһэдынгөө Эхэ ороной эрхэ сүлөөе, энхэ амгалан байдалые хамгаалхын түлэ гартаа буу барижа тэмсээгүй ха юм.

Энээндэ өөһэдөө залуушуул гэмтэй гэжэ хэншье хэлэнэгүйл! Хэрэгтэй болоо һаань тэдэнэр аба эжынгээ, үбгэ эсэгэнэрэйнгээ гайхамшаг баатаршалгануудые баһа дахяад дабтажа шадахал.

Аха заха үетэндөөл адли хатуужал гараагүй совет залуушуул зүрхэсэхэ байха, эсэгэнэрэйнгээ, аханарайнгаа дайлан абаһан туйлалтые буу зэбсэг барижа хамгаалха дурагүй байха гэжэ манай Эхэ орондо добтолго бэлэдхэжэ байхадаа Гитлер бодомжолоо бэлэй. Энээнэйнь хайшан гэжэ дүүрэһые бүгэдэ мэдэнэбди.

Совет обществодо «эсэгэнэр хүүгэд хоёрой хоорондо зүрилдөөн» бии болоо гэжэ һанаагаа заһаад, тэрэнэй үндэһөөр ямар нэгэн хараа түсэб зохёодог хүнүүд урда үнгэрһэн сагай шанга һургаалые мартаха ёһогүйл. Манай совет залуушуулай эрэлхэг зоригые, дайшалхы шадабариие хэншье туршажа үзөөгүй һаа дээрэ һэн гэжэ һануулха байнабди. Совет орон гансашье асари ехэ хүсэтэй буу зэбсэг түхеэрээ бэшэ, харин тэрээниие гартаа бариад, ямаршье дайсаниие үй дэлдэхэ залуу үетэниие хүмүүжүүлээл.

Бидэнэр мүнөө үеын шэнэ эрхэ байдалда тааруулжа, залуушуулай дунда ябуулагдадаг үзэл сурталай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин онол аргые нарижуулан һайжаруулха ёһотойбди. Манай залуушуул бүхы дээрээ үзэг бэшэг мэдэдэг, али бүхы юумые, тэдэнэй ушар удхые тайлбарилан ойлгохо гэжэ оролдодог, тиин өөһэдын хараа бодолтой байхые эрмэлзэдэг. Энэнь муу бэшэ гээшэ ааб даа. Зүгөөр залуу хүнүүд заримдаа юумые хүсэд бодожо үзэдэггүй, даншье һаа яарадаг. Тиимэ һэн хойнонь үнэн зүб, һайн сэдьхэлэй зүбшэл үгэхэ хэрэгтэй болодог. Энэ зүбшэл хэдыдээшье үгтэдэг гээшэ. Зүгөөр зарим нэгэн залуу хүнүүд тиимэ зүбшэл абаагүй аад, хамаг юумэндэ өөрынгөө сэгнэлтэ үгэжэ, аманда орохысоо һэбхи хооһон үгэнүүдые дурдажа, дээрэлхүү ааша гарган һүрхэйтэдэг ушар бии. Тиимэһээ манай партийна болон комсомолой, советскэ болон профсоюзай бүхы эмхинүүд, хамаг олониитэ залуушуул тухай анхарал оролдолго гаргаха зэргэтэй. Аба эжынгээ, үбгэ эсэгэнэрэйнгээ гаргаһан баатаршалгые гүн гүнзэгыгээр хүндэлдэг байхаар, юумэнэй ушар удхые зүб тээшэнь ойлгодогоор, ажабайдал, общество, ажал хүдэлмэри, гэр бүлэ тухай үнэн зүб, коммунис ёһоной хараа бодолтойгоор манай залуу хүн бүхэниие хүмүүжүүлхэ зэргэтэйбди.

Юумэнэй ушар ёһо мэдэхэ, Эхэ орондоо үнэн шүтэнги байха, журам сахилтай, даруу зантай, сэхэ сэбэр байха, аха нүхэдөө хүндэлхэ гээшэ совет хүнэй сахидаг ёһо заншал ха юм.

«Эдир залууһаа нэрэ хүндэеэ сахи» гэжэ ехэ һайнаар үнинһөө хойшо хэлсэдэг. Революционернүүдэй олон үенүүдтэ манай Ленинскэ партиин хүмүүжүүлһэн шэнэ хүнэй һайн һайхан уг заншалые залуу наһанһаа хойшо али бүхы аргаар хүгжөөхэ, бэхижүүлхэ хэрэгтэй. Манай арадай революционно болон ажалша бэрхэ уг заншалые нарин нангинаар сахижа, коммунизм байгуулжа байгаа залуу үетэниие тэрэнэй жэшээ дээрэ хүмүүжүүлхэ уялгатайбди.

Ушар имиэһээ социализмын үзэл сурталда, ёһо гуримда, арадай уг [illegible]

хэ, тэдэнние миин хараад һууха ёһогүйбди.

Еһорхуу дээрэлхүү ааша гаргаад, үйлсэ гудамжаар иишэ тиишээ һундэлжэ ябадаг зарим нэгэн залуу хүнүүдэй хажуугаар миил дуугай гаража болохо аал. Һайса ама халаһан сортоотой хүн гэгээн сагаан үдэр дунда үйлсөөр зайгуултажа, элдэб муухай ааша гаргаха, хараал шэрээл дэлгээхэ ушар болодог. Үгышье һаа, хэн нэгэн магнитофоноо газаашань гаргаһан бэеэрээ бахын хашхараандал адли хүгжэм табижа, бүхы кварталаар дүүрэн сүүряатуулдаг. Дайралдаһан газартаа тэдэнэй амыень татана гүбди? Иигэжэ зоргоороо ороһон хүйхэрые хориходомнай «эрхэ сүлөөемнай» бу хаһагты, «демократиин» ёһо гуримые сахигты гэһэн харюу дуулдадаг бэшэ аал.

Энэ хадаа хубхай хооһон хэлээ дэлгээһэн ябадал гээшэ. Забхай этэгээдэй иимэ томодолые анхаран дэмжэхэ ёһогүйбди! Хара тархяа хаража нэтэрһэн заримашуул тойроод байһан хүн зоной хүсэл һаналые хараада абангүйгөөр, өөрынгөө һанаашаар аашалдаг. Тиимэ хүнүүд наада захынь иигэжэ бододог: «Би өөрынгөөл һанаһанаар болохоб, бэшэ хүнүүдэй бии үгышье һаа, намда хамаагүй». Тэрээндэ өөртэнь хамаагүйшье байгаа гэлэйг, зүгөөр бидэнэр иимэ эмхи гуримгүй, олониитэдэ харша «зориг зоргоороо ороһон» аашануудые яашье тэсэхэ ёһогүйбди. Улаан шуһаяа урадхуулжа олоһон эрхэ сүлөө гэдэг нангин үгэеэ хойрог дээрэлхүү этэгээдүүдээр бузарлуулха, дэбһүүлхэгүйбди.

Бодото эрхэ сүлөө гээшэмнай социалис байдалай гурим журамые эбдэһэн дээрэһээ болодоггүй, харин тэдэ бүгэдые үнэн сэхээр сахиһанһаа болодог ха юм.

Коммунизм гээшэ айхабтар нарин эмхи гуримтай общество мүн, тиимэһээ ушар ёһо мэдэдэг, гурим журамтай хүнүүдэй общество болоно. Обществын үмэнэ хүн бүхэнэй харюусалгые һуларуулангүйгөөр, харин бүри дээшэлүүлһэнэй ашаар бидэнэр урагшаа дабшанабди, коммунизмда хүрэхэбди. Хоёр жэлэй урда тээ манай залуушуулай эмхинүүд партиин болон бүхы арадайнгаа дэмжэлгээр элдэб эсын хулигаан этэгээдүүдтэй, архиншадтай тэмсэжэ эхилһэн юм. Тэдэ бузагай хүйхэрнүүдэй байха һууха газарынь олдохоёо болиг лэ гэһэн уряа гараа бэлэй. Энээнэй ямар ехэ хүсэтэй байһыень хорото ааша гаргагшад һайса мэдэрһэн байха. Энэ тэмсэлэй эхилһээр обществодо харша аяг ааша гаргаашадай тоо гансата хорожо эхилээ һэн.

Теэд энэнь балайшье үни үргэлжэлөөгүй һэн. Хулигаан ааша гаргаха, гэмтэ ябадал хэхэ ушарнууд илангаяа залуушуулай дунда үшөөл олон.

КПСС-эй ЦК-гай үмэнэһөө нэгэтэ бэшэ заабари үгтөөшье һааһь, партийна, профсоюзай, комсомолой эмхинүүд архиншадай урдаһаа хэдэг тэмсэлээ һуларуулаа. Гэхэтэй хамта, хорото бузагай хулигаан аашануудай гурбанайнь хоёр хубиһаа дээшэнхи, элдэб гэмтэ ябадалай хахадһаа ехэнхинь архиин һогтуугаар хэгдэдэг байна. Арадай ажахыда эдэ архиншадай ямар ехэ һаад түбэг ушаруулдагые хайхарангүй байжа болохогүй. Теэд гэр бүлын байдалда, үхибүүдые хүмүүжүүлхэ ябадалда хэды ехэ хохидол үзүүлнэб! Соёл сурталай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие баадхан захирха хэмжээнүүдтэй зүбөөр зохилдуулан ябуулаа һаа, эрхэ бэшэ һайн үрэ дүн гараха байха. Зүгөөр эдээнэй али алининь ёһотой эдэбхитэй, дайшалхы шэнжэтэй байха зэргэтэй. Заримдаа архиншадые «шэрүүн һабараар бажуухын» орондо хотон газарһаа ходо саана түсхай байрада абаашажа, санитарнуудай зөөлэхэн гарта барюулдаг. Харин тэндэнь амилхадашье, архидахадашье аятай зохид ааб даа.

Элүүр энхээр ажаһууха, зохид һайнаар амархын түлэ архиншадай урдаһаа тэмсэхэ гээшэ бүхы олониитын хэрэг мүн. Олониитын зүгһөө шэрүүн шангаар, эрид хатуугаар, эсэшэ сусашагүйгөөр энэ хэрэгтэ оролсоо һаа, хэзээшье аша үрэ гарахал. Эндэ манай залуушуул, залуушуулай коммунистическэ союз эгээн эдэбхитэйгээр түрүүшын зэргэнүүдтэ хабаадалсаха уялгатай.

Совет залуушуулые айхабтар ехэ хэрэгүүд үгтана. Энэ холын замда зэһэжэ байһан хүн бүхэн өөрыгөө багажа зэбсэгые дахин дахин шалгажа үзэхэ ушартай, үлүү бүлүү юумэеэ орхижо, энэ хүшэр хүндэ, уташье замдаа эгээн шухала зүйлнүүдээ илган абаха ёһотой. Теэд манай залуушуулай харгы замдаа абажа ябаха юумэн бии ха юм даа. Манай аха үетэн гансашье материальна баялигуудые тэдээндэ үгэнэ бэшэ, харин айхабтар ехэ дүй дүршэлөө, коммунис ёһоной үзэл суртал, революционно зоригжол, эршэ залияа, баатарлиг зориг, эрид шиидэнги абари зангаа, обществын аша туһада ажаллахаар, Эхэ ороноо хамгаалхаар хэзээдэ бэлэн байһанаа бараниие нь дамжуулан үгэнэл.

Имэ багажа зэбсэг абажа ябахада ямаршье бэрхэшээл аюултай бэшэл, ямаршье үндэрэй оройдо гаража шадагдахал.

4. Шэнэ һанал бодолтой, шэнэ ёһо заншалтай хүн коллектив дотор урган гарадаг

Нүхэдүүд! Хүн бүхэндэ манай обществын табидаг эрилтэнүүд коммунизм байгуулагшын сахиха ёһо заншалтай хуули соо найруулагданхай. Ёһо заншалай хуулиин гуримуудые ажа байдалай хараа зам, бүхы совет хүнүүдэй өөһэдэйнь үзэл болгохо зорилго табигдана.

Һайн һайхан үзэл бодолдо шэнэ обществын ёһо заншал үндэһэлнэ. Марксизм-ленинизмын үндэһэ һууриие шудалха, коммунис ёһоной үзэл сурталтай болохо, партиин политикые гүнзэгыгөөр ойлгохо гээшэ совет хүн бүхэнэй зайлашагүй шухала хэрэгынь мүнөө болонхой. КПСС-эй программые—манай тэмсэлэй болон илалтануудай программые совет хүн бүхэнэй гүнзэгыгөөр шудалха зорилго соёл сурталай хүдэлмэриин талаар түрүүшын ээлжээндэ табигдана.

Арадай үзэл бодолой-политическэ гэгээрэлэй ямар ехэ хэмжээтэйгээр бэелүүлэгдэдэг байһые К. Марксай, Ф. Энгельсэй, В. И. Ленинэй зохёолнуудай, политическэ литературын олоор таралга үнэмшэстэйгөөр харуулжа үгэнэ. Совет засагай тогтоһонһоо хойшонхи үе соо СССР-тэ В. И. Ленинэй зохёолнууд хамта дээрээ гурбан зуу миллион үлүүтэй хэһэг тиражтайгаар 93 хэлэн дээрэ барлан гаргагдаа. Партиин шэнэ Программа 15 миллион хэһэг тиражтайгаар хэблэгдээ. Партийна гэгээрэлэй шатаар хори миллион үлүүтэй хүн партиин түүхэ, теори болон политикые эмхитэйгээр шудална. «Научна коммунизмын үндэһэ һуури» гэжэ шэнэ курс дээдэ һургуулинуудта заагдадаг болохонь. Дунда һургуулинуудай һурагшад обществоведени шудалжа эхилээ.

Гэбэшье политическэ гэгээрэлэй—хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин шиидхэхы удха шанартай хубиин мүнөөнэй байдалаар бидэнэр һаналаа ханажа шадахагүй байнабди.

Шэнжэлхы ухаанай үзэл суртал бүридүүлхэ гээшэ ямар удхатайб гэхэдэ, коммунизмын тобшолнууд наукын үндэһэ һууриие мэдэлгэдэ түшэглэдэг байха, мүнөөнэй эрдэм болбосоролые хараадаа абабал заабол өөһэдэйнь хэдэг тобшолнууд болохо ёһотой гэжэ В. И. Ленин нэгэтэ бэшэ онсолон тэмдэглэдэг һэн. Эрдэм ухаанай үндэһэ һуури болгошо үзэл сурталай талаар тобшололнуудые хэхэ материалаар манай залуушуулые зэбсэглэдэг дунда болон зарим талаараа дээдэшье һургуулинуудай тобшололнууд тухай, залуушуулые коммунис үзэл бодолтой болгохо тухай мүнөө дээрээ үшөөл дутамагаар оролдолго гаргана.

Ниитын эрдэм ухаанай талаар хэдэн олон учебнигууд, һуралсалай пособинууд —Марксизм-ленинизмын үндэһэ һууринууд, В. И. Ленинэй научна намтар, КПСС-эй түүхэ, Политическэ экономи, Марксистскэ философиин үндэһэ һууринууд болон бусад манайда байгуулагданхай. Зүгөөр коммунизм байгуулха программа тухай, манай орон хайшаархуу бай-

нирхолтой тодоор, **ойлгостойгоо**аад, багахан **хэмжээтэйгээр** [illegible]дэһэн номууд, «Агууехэ **түсэб тухай** рассказууд» шэнги **номууд уншаг**шадта хүртэдэггүй **байха юм.**

Шажанай үзэл сурталтай тэмсэл хэнгүйгөөр шэнжэлхы ухаанай үзэл суртал болон коммунис ёһо заншал бүридүүлхэ аргагүй байна.

Шажан хадаа орон дотор шэнжэлхы ухаанай гол дайсаниинь, эгээн лэ һаласагүй хуушанай үлэгдэлнүүдэй нэгэн болоно. Эдэ үлэгдэлнүүдһээ хүн зоной горитойхон хубинь үшөө сүлөөрөөгүй байха юм. Манай орон дотор шажанай социальна үндэһэ һуури үни хада һалгаагданхай, зүгөөр хуушанай үлэгдэл болгошо шажанда һүзэглэхэ ябадал үшөө бии байһаар. Бидэнэй хүдэлдэггүй газарта церковь сүмынхидэй, шажанай бүлгэмэйхидэй нүлөөн ехэ болодог.

Бурхан шажанда эсэргүү хүдэлмэри манайда бирагүй далайсатайгаар, һонирхолгүйгөөр, оролдолго багатайгаар хэгдэдэг. шажанай нүлөөнһөө сүлөөрһэн хүнүүдэй дунда олон ушарта энэ хүдэлмэри хэгдэдэг. «Шажанда эсэргүү пропаганда бидэндэ һаад ушаруулдаггүй. Бурхангүйшүүл клубууд соо бурхангүйшүүлтээ хүдэлмэри ябуулдаг, харин бидэнэр сүмэнүүд соо һүзэгтэнтэй хүдэлдэг байнабди. Бурхангүйшүүл маанадта ородоггүй, тиихэдэ һүзэгтэн клубуудта ошодоггүй. Бидэнэр бэе бэедээ һаад ушаруулдаггүй байнабди» гэжэ Свердловско областьдо байдаг шажан эрхилэгшэ Введенский һаяхан мэдүүлээ.

Энэ хадаа шажанда эсэргүүгээр манай хэдэг пропагандада сэгнэлтэ боложо үгэнэ. Хүсөө-хүсөөгүйшье һаа энээниие зүбшөөхэ баатай болонобди.

Манай орон дотор соносхогдоһон һэшхэлэй эрхэ сүлөө хоёр талатай гэбэл: шажанда шүтэхэ эрхэ сүлөөе, шажанай үзэл сурталтай тэмсэхэ эрхэ сүлөөе хараална. Һанаа амархан һуужа, шэнжэлхы ухаанда харша үзэл суртал болгошо шажан хүсэлэл оролдолгогүйгөөр, тэрээнтэй тэмсэл хэлтэгүйгөөр зүндөө зайсан һалаха гэжэ тооложо болохогүй. Шажанда эсэргүүгээр дайшалхы шанга научно-атеистическэ пропаганда хэхэ, бэе маха бадын болон һанаа сэдьхэлэй талаар хүнүүдтэ хоро хүргэдэг, обществодо тон харша шэнжэтэй дорошон шэрүүн шажанай бүлгэмүүдэй ябуулгые элиршэлхэ хэрэгтэй.

Коммунизм байгуулагша хадаЭхэ оронойнгоо дулэтэ патриот, һайһайхан үзэл бодолтой интернацион[алист] болоно.

Советскэ патриотизм хадаа то[н] [illegible]

(Үргэлжэлэлынь 4-дэхи нюурта)

БУ[illegible] ... ҮК

[illegible]эмхид[illegible] [illegible]тэшү[illegible] [illegible]тэй.

Нүхэр Л. Ф. ИЛЬИЧЕВОЙ хэһэн элидхэлэй үргэлжэлэ

хой, нүлөө ехэтэй хүсэн мүн. Совет арадай түүхэ, манай бүхы ажабайдал ажалшадые патриотизмын үзэлөөр хүмүүжүүлхэ ехэ арга боломжо нээжэ үгэнэ. Совет хүн өөрынгөө олонациональна Эхэ орондо дуратай. Арадай аша туһада, арадай хэрэгтэ, коммунизмын илалтын аша туһада шухала болохо бүхы юумэн өөрэймни алтан гараар эндэ байгуулагданхай гэжэ мэдэрхэдээ, совет хүн омогорходог. Бүдүүрхэхэ, һайрхаха, һайзгайрха, бусад арадуудта дээрэлхэхэ ябадал совет хүндэ тон харша юм. Совет эрхэтэнэй үндэр дээдэ нэрэ хүндые нангинаар абажа ябадаггүй, тэрэниие гадаадын оронуудай хүбсаһа хунарааршье андалдадаг тиимэ хүнүүдтэ совет хүн мүн лэ дурагүйлхэдэг. Зарим нэгэн хара амяа хараһан хүн капиталис оронуудай газаа талын түхэлые хаража һайшаагаад, һанаа алдан: «Ямар һайнаар ажаһуунаб!» гэжэ хэлэдэг.

Иимэ хүн тухай юу хэлэжэ болохоб?

Тэрэ тон тулюур туйган, юуб гэхэдэ, хамагай түрүүндэ хара амяа хара хараһаар социальна, ангиин талаар тэрэ һохор балай болоо бшуу. Капиталай оронуудта ажалша хүн хилээмэеэ ямар ехээр тулижа олодог байһыень, жаа жаахан барагаар амидаран һууха һэдэлгэ гаргахадаа, тэрэнэй ямар ехээр доромжолуулдаг байһые, ямар ехэ харанхы балараар тэрэнэй ажаһуудагые хара амяа харагша мэдэдэггүй, мэдэхыешье оролдодоггүй.

«Манайда һанал бодол тухайгаа ямаршье һаадгүйгөөр хэлэдэг, элитээр шүүмжэлэл хэдэг байна. Энэ угаа һайн гээшэ. Иигээд байхада, манай һула талые болон алдуу элирүүлхэдэ, эдэниие бүри ехэ болгонгүйгөөр тэрэ доронь зайсуулхада хилабар байдаг. Зүгөөр харюусалгагүйгөөр, манай обществодо хоро хүргэхөөр энэ эрхэ сүлөөе хэрэглэдэг, харша үгэнүүдые хэлэдэг, бүхы совет юумые муушалдаг, хоб зөөдэг, хороор хошхорһон үгэнүүдые тараадаг хүнүүд үшөө бии» гэжэ Москвагай электроламповый заводой хүдэлмэришэн В. А. Афонин бэшэнэ.

Иимэ һабир шэбэр гэлдэдэг хүнүүдые урдын нюдарган баяшуултай хойболзодог хүнүүдтэй В. А. Афонин ехэ мэргэнээр сасуулан харуулна. Иимэ хүнүүд үнэхөөрөө нюдарган баяшуултай хойболзогшод, **зүгөөр мүнөөнэй уласхооронди нюдарган баянтай—империализмтай хойболзогшод** болоно гээшэ.

Хэнэй хилээмэ эдидэгээ, хэнэй газар дээгүүр ябадагаа, совет оронэй газарые баян дэлгэр, золтой жаргалтай болгохын тулада ажалшадай хэды нэмэри хүлһэн болон шүһанай адхарһые мартадаг хара амяа харагшадые бидэнэр балшыса элишэлхэ ёһотойбди.

Эсэгэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй төө ами наһаяа үгэһэн сэрэгшэдэй дурасхаал совет хүнүүдтэ нангин юм. Урда тээнь гаргагдаһан габьяае хүндэлөөгүй һаа, габьяада зоригжуулха аргагүй. Гэбэшье Эсэгэ оронoo хамгаалгын Агууехэ дайнда зорюулагдаһан зарим уран зохёолнууд соо түрүүшын ээлжээндэ дайнай ёһотойл баатарнууд хэрэггүйдэ үхэжэ тулижа байһан хүнүүд шэнгеэр харуулагдадаг байна. Жэшээлхэдэ, «Шинии богоһо доро» гэжэ фильмые гү, али «Һурагша, элүүр мэндэ ябыш!» гэжэ повестиие һанаад үзэел.

Эндэ дайнай бэрхэшээл болон гасалан зоболондо гол анхарал хандуулагдаһан байна. Совет сэрэгшэд фашизмда эсэргүүсэһэн ушар ёһо мэдэдэг, эрэлхэг зоритой тэмсэлнэд байһан аад, харин хохидон зобогшод шэнгеэр харуулагдаа гэхээр байна.

Дайн ехэ хүшэр байгаа даа. Зүгөөр энэ хадаа арадай, өөрынгөө гражданска уялгада үнэн сэхэ, социалис Эхэ орондоо үнэн сэхэ байдагаараа түгэлдэр хүсэтэй совет солдадуудай агууехэ габьяа хамагай түрүүндэ болоно гээшэ. Тэдэниие зобогшод тулигшад шэнгеэр харуулха гээшэ совет хүнүүдэй баатаршалга тухай дурасхаалые доромжолһон ябадал болоно. Баатарнуудай дурасхаалда, тэдэнэй дурасхаалта дайшалхы юумэнүүдтэ хамаагүйгөөр, анхарал багатайгаар хандалгые зүбтүүлхэ аргагүй. Дайшалхы алдар солын памятнигууд тухай һайн һайхан оролдолго гаргалгые залуушуулай коммунис союзай, пионернүүдэй бэедэ даажа абахадань янаб? Манай Эхэ оронэй эрхэ сүлөөгэй, нэрэ хүндын тэмсэлдэ наһа бараһан баатарнуудые бүгэдэ арадай зүгһөө ёһолон хүндэлхэ һайн заншал манайда тогтоогдохо ёһотой.

Совет патриотизмын үзэл хүмүүжүүлхэ гээшэ ямар удхатайб тэхэдэ, социалис байгуулалтын бүлюу һайн байһые үнэмшэтэйгөөр, эли тодоор элирүүлэн харуулха хэрэгтэй.

Манай социалис Эхэ оронэй түлөө, манай агууехэ революционно партиин түлөө һайн, коммунис ёһоной омогорхол манайда бии байха ёһотой. Совет патриот өөрынгөө арадта дуратай байдаг, тэрэ бусад арадуудые хүндэлдэг, тэдэндэ дуратай байдаг, эрхэ сүлөөгэй болон бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө хэдэг тэмсэлдэнь тэдэндэ туһалха гээшэ патриотическа, мүн интернациональна уялгамни болоно гэжэ тоолодог. …нгиин тала харахаяа болёод, жэ…эхэдэ, харин оронуудаар аян…һан тухайгаа халирхайгаар хөө…эдөө, «тэндэ хамаг юумэн зо… манайда тиимэ юумэ үгы» гэжэ …ад хараһан үзэһэнөө магтан хэ…дые совет хүнүүд хэзээдэшье н…эдаггүй байгаа, һайшаахашье …оё гоё соносхолнуудаар, туристска аяншалгануудай үедэ хэгдэдэг һаймһаралгануудаар худхаляатаһан иимэ хүнүүд патриотическа омогорхолтой байха мэдэрэлээ заримдаа алдажа, буржуазна хара амяа харагшадтай «үгээ ойлголсохые», мүн тэдэндэ «хүндэлүүлхые» оролдодог, эльбэһэн лэ хүниие долёохоор бэлэн байдаг тугал шэнгеэр бэеэ абажа ябадаг байна бшуу.

Дайшалхы болон ажалай заншалнуудые тайлбарилан ойлгуулхадаа һонигүй хөөрөө хэхэгүй, һанаа сэдьхэлдэ нүлөөлэлгын удха шанарые дээшэлүүлхэ, үнэмшэтэйгөөр эли тодоор, образноор, һонирхолтой һайнаар хөөрэдэг байха хэрэгтэй.

Заводуудай, городуудай, колхоз, совхозуудай революционно болон ажалай түүхые байгуулха талаар урдань М. Горькиин үүсхэлээр эхилһэн хүдэлмэриие шэнэ үндэһэ һууритайгаар үргэлжэлүүлжэ болохо байна бэшэ гү? Имагтал үнинэй предприятинуудай, городуудай иимэ түүхэтэй байха гээшэнь буруу. Шэнэ газар элдүүрилдэг совхозой арбан жэлэй түүхэ яахадаа гамтайгаар хадагалан абажа ябахаар бэшэ гээшэб? Совет хүнүүд өөрынгөө ажал хэрэгүүдээр түүхэ бэшэдэг. Мүнөөнэй тэмсэлдэхи үүсхэл эдэбхиие манай хойноһоо ябаһан халаанда үлөөжэ үгэхэ гээшэ бидэнэй уялга болоно.

Совет патриотизм интернационализмтай таһаршагүй холбоотой.

Интернационализм гээшэ совет хүндэ юрэнхы ойлгомжо бэшэ юм. Элдэб олон үндэһэ яһанай совет хүнүүд зэргэлэн ябажа социализм байгуулаа, фашизмтай тэмсэлэй үедэ шуһаяа адхаруулаа, мүнөө нэгэн бүлэ дотор ябажа коммунис общество байгуулжа байна. Бүхы оронуудай ажалшадые гүнзэгы ехээр хүндэлхэ, аха дүү ёһоор тэдэнтэй һаналаа нэгэдүүлхэ, социализм байгуулжа байһан арадуудтай харилсаа холбоо байгуулха, харилсан туһалалсаха гээшэ интернационализмые ленинскэ ёһоор ойлголго болоно. Арадуудай хани барисаан хадаа партиин, тэрэнэй ленинскэ национальна политикын агууехэ түйлалта болоно. Советскэ Союз доторхи социалис нацанууд хоорондоо ойртолсолгын, аха дүүгэй харилсан туһалалсалгын, хани барисаанай замаар хүгжэнэ.

Националистическэ үзэл бодолой гараха социальна үндэһэ һуури манай орондо усадхагданхай. Энэ хадаа социализмын агууехэ илалта болоно.

Гэбэшье национализмын үлэгдэлнүүд һаласагүй, бүхэ, тиин манайшье эрхэ байдалда эдэ үлэгдэлнүүд харагдаад лэ байдаг гээшэ. Эдэ үлэгдэлнүүд элдэб олон янзаар үзэгдэдэг юм. Энээниие хаана ажаглажа болохоб гэхэдэ, зарим хүдэлмэрилэгшэд ниитэ гүрэнэй аша туһые харангүйгөөр, хэрэгтэй гү, али хэрэггүйшье һаань «өөрынгөө» республикада гү, али областьдо ехээр мүнгэ зөөри «һомолуулхые» оролдодог байна. Мүн национальна онсо өөрэ илгаае онсолон тэмдэглэхэ, хуушанай байдалые магтаха, национальна онсо өөрэ илгаае шалтаг болгон хархис абари заншал дэлгэрүүлхэ ябадал эндэ үзэгдэнэ. Бүхы совет нацинуудта хамаатай шэнэ, нэгэн ниитэ социалис ёһо заншалые, арадуудые нэгэн социалис бүлэ болгон нягтаар жагсаадаг экономическа, политическа болон культурна бодото хубилалтануудые балартуулха һэдэлгэ эндэ гаргагдана.

Национальна талаар дээрэлхэхэ гээшэ совет хүнүүдтэ харша юм. Националистическэ, шовинистическэ үзэл бодолой үлэгдэлнүүдтэй парти эрид шангаар тэмсэдэг байтаа, тэмсэхэшье, тиихэдээ национальна онсо илгаае хэрэгсээхэгүй, мүн тэрэниие хэтэрүүлэн ехэдхэхэ ябадал гаргуулхагүй.

Коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулга ямар удхатайб гэхэдэ, СССР-тэ национальна харилсаануудай хүгжэлтэ шэнэ шатада гараа. Энэ харилсаан лацинуудые улам улам ойртуулна, тэдэнэй хүсэдөөр эмхидэн нэгэдэлгэдэ хүргэнэ. Нацинуудай бүри нягтаар, али бүхы талаараа ойртолгогүйгөөр совет республиканудай экономическа болон соёл культурынгаа талаар саашадаа һалбаран бадархань бэрхэтэй байна бшуу.

Олониитые интернациональна үзэлөөр хүмүүжүүлхэ гэһэн ленинскэ захянуудта үнэн сэхэ байха гээшэ манай ажабайдалай хуули ёһон мүн болоно.

Коммунизм байгуулагша — бүхы талаараа хүгжэнги хүн мүн. Тэрэ хадаа бэедээ үзэл бодолой баялигые, һайн ёһо заншалые нэбтэрүүлһэн, уран һайхан юумые гүнзэгыгөөр ойлгохоор, маха бадын талаар түгэс хүгжэнги хүн байха. Эстетическэ хүмүүжүүлгэ шухала үүргэтэй, тэрээндэ нэн түрүүн һургуулида үргэн харгы гаргажа үгэхэ хэрэгтэй.

Соёл культурые дээшэлүүлхэ, ажаһуудалые һайжаруулха тухай, городууд болон хүдөө тосхонуудые уран һайханай талаар шэмэглэхэ, промышленна эд хэрэгсэлнүүдэй, ардай хэрэглэлэй эд бараанай, гэр бүлэдэ хэрэглэгдэдэг хэрэгсэлнүүдэй уран һайханай шанар тухай анхарал оролдолго мүн лэ бага бэшээр хандуулагдаха зэргэтэй. Бидэнэр бүхы юумые һайн, зохид, гоё, бүхэ байхаар бүтээхэ ёһотойбди!

Физическэ культура хүмүүжүүлгын шухала зүйл мүн. 30 миллионһоо олон хүн физкультурна хүдэлөөндэ хабаадана. Манай Эхэ оронэй спортын алдар солые үндэр дээрэ үргэһэн совет спортсменүүдэй амжалтануудаар араднай омогорхон баясадаг. Гэбэшье, физическэ хүмүүжүүлгын хүгжэлтэ болон эмхидхэлэй хэмжээн, илангаа һургуулида, хүдөө тосхондо манай эрилтые хангана гүй. Олониитын хабаадалга, спортивна шадабари!— энэ хадаа манай физкультурна хүдэлөөнэй уряа болохо ёһотой.

Нүхэдүүд! Совет хүнүүдые хүмүүжүүлгэ—олон ондоо зүйлтэй, орео хэрэг мүн. Тэрэнэй олон ондоо зүйлнүүдынь, хубинуудынь хоорондоо таһаршагүйгөөр холбоотой.

Шэнэ хүниие хүмүүжүүлгын эрхим һургуули болбол ажабайдалай һургуули, арадай ажал ба тэмсэл мүн болоно. Коллективэй, нэн түрүүн ажалша коллективэй, үүргэ онсо ехэ удха шанартай. Эндэ журам, эрилтэ заншал болон нэбтэрнэ, арадай үмэнэ харюусалгатай байха, революционно болон ажалай заншалнуудые хүндэлхэ мэдэрэл хүмүүжүүлэгдэнэ. Манайда коммунизмын хэрэм болохо коммунис ажалай олон мянган коллективүүд бии. Тэдэнэй хүмүүжүүлхы хүсэн түйлай ехэ.

Коллектив бүхэнэй гол хүсэн партийна организаци болоно. Тэрэ хадаа өөрынгөө хүдэлмэриие Советүүдтэй, профсоюзай, комсомолой болон ниитын бусад эмхинүүдтэй нягта холбоотойгоор эмхидхэнэ.

Тэдэнэй гарта хүмүүжүүлгын хүсэтэ зэбсэгүүд — суглаанууд, үйлэдбэриин зүблөөнүүд, пропаганда ба агитациин зэбсэгүүд, нүхэдэй сүүдүүд гэхэ мэтэ бии. Теэд эдэ хэр зэргээр хэрэглэгдэнэб? Олон ушарта суглаанууд еһын тэдыдэ үнгэргэгдэнэ, хүнүүдэй сэдьхэл хүдэлгэнэгүй, үйлэдбэриин, ажаһуудалай, мүн хүнүүдэй журам тухай хурса асуудалнуудые тойрон гарана. Бидэнэр коллективэйнгээ үмэнэ — хүн бүхэнэй, мүн хүн бүхэнэй түлөө—коллективэй харюусалгые һулаар хүмүүжүүлнэбди. Заримдаа ямар нэгэн хулиганаан гү, али архиншан нёлбоһоо гаргажа, хүнүүдые уяруулхадань, тэрэниие гар дээрээ даажа абаад, тэрэ дары тэрэниие хүмүүжүүлхэ гэһэн уялгаяа мартажархидаг байна. Тиихэдэнь тэрэнь урдынгаа харгыда дахин ородог. Нэтэрүү залихай хүн заримдаа һулашаг коллективһаа хүсэтэй байшана. Эндэ нэн түрүүн партийна организацинуудта эрилтэ табигдаха болоно. Хэрбээ тэдэнэрэй эдэбхигүй байгаа һаа, коллектившье жагсаалаа һуладхаана, тиихэдэнь тэрэниие ажалһаа хулжагшад, лодырьнууд, үлүү харагшад, хобуушад, хуурмаг һайрхаашад, заргашанар хүлгүүлжэ эхилнэ. Эдэ зонуудтай хэншье «холбоорондохо» дурагүй ха юм. Теэд тэдэнэр манай соел сурталай дайсад мүн байна.

Ленинградай Балтиин судна бүтээлгын заводой үнинэй хүдэлмэришэн нүхэр Сорокин иигэжэ зүб хэлээ:

«Хүнэй хүзүүн дээрэ хүлбэрэгшэ, үлүү юумэ харагша, ажалһаа хулжагша, голодоһо гаргагша хүн юрын тэсэшэгүй муухай ушар байхаһаа гадна, соел сурталай дайсан гээшэ. Теэд дайсадтай тэмсэхэ, тэдэниие элишэлхэ хэрэгтэй. Совет юумые хардадаг, манда үнэтэй бүхы юумэндэ нёлбодог хүнтэй тэмсээгүй һаа, тэрэ хэды ехэ хохидол хүргэхэ гээшэб!».

Совет хүнүүдэй ажабайдалда ажал ажаһуудал хоёр хоорондоо таһаршагүй холбоотой. Гэбэшье, бодото дээрээ ондоо байдаг — хүдэлмэришэн предприятиингаа үүдэнэй саада тээ, алба хаагша — эмхи зургааһаа, колхозник — колхозойнгоо полиһоо саашаа гарахадаа, коллективэйнгээ нүлөөһөө гарашадаг ушар бии. Энээнһээ боложо, иимэ хоер ондоо ушар үсөөн бэшэ үзэгдэдэг: үйлэдбэри дээрээ һайнаар хүдэлдэг хүн, гэртээ ерэхэдээ социалис ёһоной хамтын байдалай гуримые эбдэдэг байна.

Иимэ хоер ондоо журамтай байха ябадал олон ушарта хэндэшье хамаагүй байдаг. Зарим хүнүүд минии гэр — минии хэрэг гэһэн үни хада хуушарһан заншалаар ажаһуудаг. Имагтал энээнһээ боложо, ажаһуудалда хуушан байдалай хойшолонгууд: шажан мүргэлэй үлэгдэлнүүд, архидалга, хулигаантаха, зарга бариха ябадал, эхэнэртэ, үхибүүдтэ ёһо буруугаар хандаха ушар үшөөл үзэгдэһөөр бэшэ аал?

Хэрбээ үйлэдбэри дээрэ ниитын һанал бодолой нүлөөн доро байдаг һаа, өөрынгөө квартирада, газаа, үйлэсэдэ заримдаа хүн ниитын нүлөөнһөө гарадаг байна. Ажалһаа сүлөө сагаа ямараар үнгэргэнэбтэ гэһэн асуудалда харюусахыень «Комсомольская правда» өөрынгөө уншагшадые гуйгаа. 12 000 шахуу харюу ерээ. Залуу хүнүүдэй дийлэнхи олонхинь өөрынгөө ажалые, сүлөө сагаа зүбөөр эмхидхэдэг, һайнаар һурадаг, һайнаар амардаг байна.

Гэхэ зуура, Челябинскһаа 17-той слесарь Виталий Петров иигэжэ бэшэнэ:

«Ажалай һүүлээр хэлсэһэн газартаа бүлэг бүлэгөөрөө сугларжа, хайшаа ошохо барихаяа хэлсэнэбди, тиигээд архидаан эхилдэг. Мүнөөдэр архидаан, үглөөдэр архидаан, гурбадахи жэлэө нигэжэл байнабди. Һайсахана ушгаад, хүн бүхэн хүлэйнгөө ябаһан тээшэ ошодог: тэдэнэр нэгээ шанга гуримтай газарта 5 жэлээр, нүгөөдэеэ — 2 жэлээр лагерьта хаагаа, намайе нүхэдэй сууд 3 дахин сүүдлээ, дүрбэдэхиинь хулигаантаһанай түлөө сүүдлээ. Шалтагаанинь —архидалга. Элүүр байхадаа бүгэдөөрөн ойлгодогбди, ухагүй гэжэ шиидэдэгбди, теэд ондоо хэхэ юумэн олдоногүй, тиимэһээнь дахин архиданабди».

Энэ шанга гэмнэлгэ хэндэ хабаатайб? Партийна, советскэ, профсоюзай, комсомолой эмхинүүдтэ, соёл сурталай хүдэлмэри ябуулдаг ведомствэнүүдтэ хабаатай.

Ажаһуудалдаа коммунис гуримые бэхижүүлхын, хүгжөөхын түлөө тэмсэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, ажаһуудалай булангуудаар һэшээ һалхи үлеэлгэжэ, сэбэрлэхэ саг ерээ. Хэрбээ бидэнэрэй бодолтойгоор, олон янзаар, оролдосотойгоор, хүнүүдые доромжолхо жэжэ божо аашаа гаргангүйгөөр энэ хэрэгые эмхидхээ һаамнай, соел сурталай хүдэлмэриин бүхы зэбсэгүүдые хэрэглээ һаамнай, хэрбээ хэблэл, радио, кино, телевидени болбол һайнаар хүдэлхэ, амархадань совет хүнүүдтэ эдэбхитэйгээр туһалдаг, һайн һайхан шэнжэ шанарые хүмүүжүүлдэг, коммунис ёһоор ажаһуулгада һаад хэдэг бүхы юумые усадхадаг болоо һаань, амжалта ерэхэ.

Коммунис ажалай түлөө хүдэлөөе ажаһуудалдаа коммунис харилсаа нэбтэрүүлхын түлөө хүдэлөөнтэй нягтаар холбохо хэрэгтэй.

Коллектив гансашье үйлэдбэри дээрэ бэшэ, мүн ажаһуудалдашье гол хүмүүжүүлэгшэ болоно. Ажалшадай ажаһуудалай журамда партийна нүлөө шангадуулха шухала. Тиихын тула Москвагай, Ленинградай партийна организацинуудай олоһон һайн дүй дүршэлые хэрэглэхэ хэрэгтэй. Совет хүн ганса ажалша хүн бэшэ, харин ниитэ-политическэ ажал ябуулагша мүн. Социалис ёһоной хамтын байдалай үндэһэ һуури бэхижүүлгэдэ, үйлэдбэридэ, мүн ажаһуу… мэдэрэлтэй журам … шэглүүлэгдэһэн үдэр … мянган хэрэгүүдһаа … өөрын хүтэлбэри үргэ…

Юрын хэрэгүүд соо, … бэшэшье һаа, ашатай … хэрэгүүд соо, ниитын … гада, коллектив соо … мүүжүүлэгдэнэ.

III. Үзэл сурталай янза бүриин зэбсэгүүдэ… дайшалхы бэлэн байлгаха

Нүхэдүүд! Парти соел сурталай хүдэлмэриин олон янзын, туршагдамал зэбсэгүүдтэй, хүмүүжүүлгын аша ехэтэй системэ байгуулаа.

Советскэ Союзда ниитэ һуралсалай 220 000 һургуули, дээдэ ба дунда тусхай һуралсалай 4000-һаа олон һургуули хүдэлнэ. Гурбан зуун наян мянгаһаа олон библиотекэ, 120 000 киноустановко, 130 000 клубууд, культурын байшангууд, музейнүүд, арадай театрнууд, филармонинууд, һайн дуранай студинууд манайда бии. Дэлхэй дээрэ хэблэгдэдэг номууд болон брошюрануудай табадахи хубинь СССР-тэ хэблэгдэн гарана. Һүүлэй арбан жэлэй туршада тэдэ 11 миллиардһаа олон гэхэ гү, али совет хүн бүхэндэ 50 хэһэг хүртэхөөр хэблэгдэнэ. Оронойнмай хоердохи ажаһуугша бүхэн газетэ болон журналнуудые захина.

Совет гүрэн жэл бүри гэгээрэл болон соел культурын эрилтэнүүдтэ 15 миллиард шахуу түхэриг гаргашална.

1. Совет һургуули—һуралсалай, хүмүүжүүлгын шухала шата мүн

Парти хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин системые саг үргэлжэ шэнэдхэн һайжаруулна. Нэн түрүүн, нүхэдүүд, залуу үеын хүнүүдые хүмүүжүүлгэдэ һургуулиин үүргэ ба һуурииe онсолон тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Һурагшадые хүмүүжүүлхэ шухалын шухала зүйл гэхэдэ, ашатай туһатай ниитын ажал мүн байгаашье, байнашье. Н. С. Хрущевой үүсхэлээр партиин бэелүүлһэн һургуулиие шэнэдхэн хубилгаха хэмжээ ябуулгын удха гэбэл, һуралсалые ажалай хүмүүжүүлгэтэй нэгэдүүлгэ болоно. Ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаае бэхижүүлхэ тухай хуулиин хэр саг соогоо гаргагдаһаниие мүнөө бүгэдөөрэн харана. Ажал һургуулиин ажабайдалда үргэнөөр нэбтэржэ. Тусхайлбал, Ставрополиин, Украинын, мүн бусад газарай хүдөө тосхонуудта һурагшадай үйлэдбэриин бригаданууд һайн талаяа харуулаа. Һурагшадай эрдэм мэдэрэл тодорхой болоо. Дунда эрдэмтэй залуушуул материальна үйлэдбэри дээрэ хүдэлхөө дуратайгаар ошоно. Үсэгэлдэрэй олон һургуулиинхид ажалай түрүүшүүл болонхой.

Һуралсалые ашагтай ажалтай нэгэдүүлгын хүмүүжүүлхы ехэ туһатай байһаниинь арсашагүй.

Теэд үйлэдбэриин һуралсал хаа хаанагүй оролдосо ехэтэй гарта үшөөл бэшэ байна. Олон ушарта тэрэ барга бүдүүлигээр, ёһо тэдыгээр табигданхай. Заримдаа үйлэдбэриин практикын саг минии үнгэрнэ. Зарим ушарта һурагша хүдэлмэришэнэй арада байгаад, тэрэнэй хүдэлжэ байһые миил талаһаа хаража байдаг. Энээнһээ байтагай «ара талада байгша» гэһэн муу үгэ бии болоо. Мүнөөдэр тэрэ «ара талада байгшын» үглөөдэр түрэлхидэйнгөө хүзүүн дээрэ, нүгөөдэр — обществын хүзүүн дээрэ ажаһуудаг хүн болохогүйнь манһаа, манай хүдэлмэриһөө дулдыдана.

Һурагшадай ажалай хүмүүжүүлгэдэ **гүрэнэй гурим** байгуулха гээшэ манай нэн түрүүшын зорилго болоно.

Үхибүүдые хүмүүжүүлхын түлөө хэн ехэ харюусалгатайб — һургуули гү, али бүлэ гү? гэжэ заримдаа арсалдаан гарадаг. Энэ хэрэггүй арсалдаан, гол юумэнһээ, ажал хэрэгэй гол удхаһаа энэ арсалдаан холодуулна. Үхибүүдээ хүмүүжүүлхэ талаар **өөһэдынгөө уялгые** һургуулида даалгаха, өөрынгөө харюусалгагүй ябадалай **хойшолонгуудые** обществодо даалгахаа һэдэдэг түрэлхидые энэ алдууһаа зайсуулхые оролдохо хэрэгтэй. Гүрэнэй, һургуулиин хүмүүжүүлхы үүргын ехэ болохо бүри, үхибүүдээ хүмүүжүүлхын түлөө гэр бүлынхидэй харюусалга бага болоно гэжэ һанажа болохогүй.

«Бидэнэр ехэ хүдэлөөбди, манай үхибүүдэй дутагдалгүй байхын, бага зэргэ амархын тула бүхы юумэ байгуулаабди»,— энэ мэтээр зарим түрэлхид бодомжолдог.

Тиигээд үлүүсэ эрхэлүүлдэг, бөөмэйлдэг папа болон маманар басагаяа хадамда гаратарнь, хүбүүгээ һахал ургатарнь ажал хэхэһээ али болохоор гамнадаг, хэшээл оролдолго гаргахаһаань, ажабайдалай бэрхэшээлнүүдһээ зайсуулдаг байна. Тэдэнэр энэ мүрөөрөө гансал ажалда дурагүй, үзэл бодолоор үгытэй, хүсэл эрмэлзэлгэгүй хүнүүдые үндылгэн хүмүүжүүлжэ байһанаа ойлгоногүй. Ажабайдалда олон ушарта тиимэл байдаг. Тиин иимэ үзэгдэл «буржуйн пансионадуудта» бэшэ, харин бэрхэшээлнүүдые һайса мэдэдэг, ажалай агууехэ хүсэтэй байһые ойлгодог бүлэдэ үсөөн бэшэ гарадаг.

Мүн һургуули хадаа хүмүүжүүлхэ бэшэ, харин һургаха уялгатай гэһэн ондоо хараа бодолой хоро бага бэшэ. Иигэжэ зүрилдүүгээр табиханьшье буруу ха юм. **Һуралсал хүмүүжэл хоёрой хоорондохи мэдээжэ таһалдал**—һургуулиин үшөө дабагдаагүй горитойхон дутагдал мүн. Эндэ хүмүүжүүлгын хэмжээе һуралсалай хэмжээндэ хүрэтэр үргэхэ гэгдэнэ бэшэ. Нэгыень нүгөөдэдэ хүрэхөөр хүсэлдүүлхэ бэшэ, харин һуралсал хүмүүжэл хоёрые **нэгэ урасхал** болгон ниилүүлхэ — иимэ зорилго табигдана. Бидэнэр манай педагогическа ухаан бодолдо ехэ эрилтэ табиха ёһотойбди. Тэрэ хадаа тодорхой, хурса асуудалнуудые табинагүй, урагшаа түргөөр дабшажа байһан ажабайдалһаа гээгдэнэ.

Һургуулидахи хүмүүжүүлгын дутагдалай түлөө харюусалга һүүлдэнь, энэ дутагдалые заһахада хүндэ болоод байхадань, мэдэгдэдэг. Үшөө үлгыдөө хэбтэхэдэнь хүниие хүмүүжүүлжэ эхилхэ хэрэгтэй гэжэ арадай сэсэн мэргэн ухаан һануулна. «Зүбөөр ябахые һургаа һаа, дадал һургаалтай болгохо, дадал һургаалтай болгоо һаа, абари зангынь һайн байха, абари зангынь болбосоруулаа һаа, хуби заяандань нүлөөлхэ» гэжэ тон зүбөөр хэлэгдэдэг.

Үхибүүдые, эдир багашуулые хүмүүжүүлхэ түгэс хүсэн класс, пионерскэ отряд, комсомол, педагогическа коллектив, түрэлхидэй советүүд болоно. Тэдэнэр үхибүүдэй хараа бодолой, журамай болбосоролдо ехэ нүлөө үзүүлжэ шадаха байна. Үхибүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ажалай ветеранууд, амаралтада гараһан офицернүүд бүри эдэбхитэйгээр хабаадажа шадаха.

Темир-Тауһаа ерэһэн нэгэ бэшэгһээ уншажа үгэхэм. Үхибүүдэй хуби заяанда совет хүнэй үнэн сэхээр хабаададаг байһан ябадал, үнэн сэдьхэлэй агуу ехэ оролдосо, юрын аад, гүнзэгы удхатай үгэ тэрэ бэшэгые онсо илгаруулна. Урдань үһан сэрэгшэ байһан, мүнөө электрик Захар Григорьевич Закиров иигэжэ бэшэнэ: «Манай городогто үхибүүдэй наадаха арга боломжогүй байгаа һэн. 1961 ондо би эдир морягуудай клуб байгуулааб. Ерэһэн хүн бүхэниие абадаг һэм. Гурба хоноод байхада, 180 үхибүүд сугларaa. Тэдэнэрэйм хахадынь шахуу муугаар һурадаг байгаа. Дүрбэн бүлэг болгоод, хэшээлээ дары эхилээ һэм. Долоон хоног соо 4 дахин хүдэлмэриин һүүлээр хэшээлээ үнгэргэдэгби. Романтика, мүн ходо хэхэ юумэтэй байлга үхибүүдые һонирхуулаа. Бидэнэр юу хээбибди? 1962 ондо формотой хубсаһа үмдөөд, майн нэгэнэй нарадта хабаадалсаабди. Энэ манай талын городые баясуулаа. Зундаа эдир морягуудай 40 хоногой лагерь эмхидхээбди. Минии багашуул бүгэдөөрэн удаадахи класста ороо».

Энэ хүн ямар тиимэ ехэ юумэ хээ гээшэб, юундэ энэ хүн тухай хэлэхэ дуран хүрэнэб? Юундэб гэхэдэ, багаханшье хэрэгтэ, хэрбээ энэ хэрэг совет патриодой халуун анхаралаар хүреэлэгдээ һаа, коммунис шэнжэ харуулжа болохо байна бшуу. Захиралтаар бэшэ, совет хүнэй уялгын уряагаар Захар Григорьевич сүлөө сагаа үхибүүдтэ зорюулна ха юм!

Хэрбээ ургажа ябаһан залуу үеын хүнүүдые үзэл бодолой талаар болбосоруулгада багшын үүргые дээшэлүүлжэ шадаагүй һаамнай, һургуулинуудта хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие шангадхаха талаар бүхы уряалнууд хүсэндөө хүрэхэгүй. «Арадай багша хадаа,—гэжэ Н. С. Хрущев хэлэнэ,— арадай соёл культурын дэбжэлтын түлөө тэмсэлдэ партиин гол түшэг тулгуури, шэнэ хүниие хүмүүжүүлгэдэ партиин эгээн дүтын туһалагша мүн». Партиин гол түшэг тулгуури! Иимэ үндэр сэгнэлтэ багша һайн һайхан ажалаараа абаа. Парти багшын нэрэ хүндын түлөө саашадааншье шууд сэхээр тэмсэхэ, тэрэнэй материальна ажаһуудалай талаар хангагданги байхын түлөө үдэр бүриин оролдолго гаргажа байха.

Коммунизмын хэрэгтэ үнэн сэхэ, үзэл бодолой талаар хүмүүжэл ехэтэй мэргэжэлтэдые бэлэдхэлгэдэ **дээдэ һургуулинууд** ехэ үүргэтэй юм. Дээдэ һургуулида мүнөө 3 миллион шахуу студентнэр, тэдэнэй хахадһаань олонхинь ажалһаа һамшангүй һуралсана.

Манай залуушуул эрдэм мэдэрэл тээшэ эрмэлзэнэ, студентнүүдэй дийлэнхи олонхинь үнэн сэхээр ажаллахын, ахамад үеын хүнүүдэй хэрэгые үргэлжэлүүлжэ шадахын тула бүхы эршэ хүсэеэ, эрмэлзэл болон ухаан бодолоо зорюулна. Дээдэ һургуулиие шэнэдхэн һайжаруулга, үйлэдбэритэй тэрэнэй холбоо барисаае бэхижүүлгэ һайн аша үрэ үгөө. Үйлэдбэри дээрэ, ажалша коллективүүдтэ хатуужаһан залуу хүнүүдэй дээдэ һургуулида оролго ашатай туһатай байна. Дээдэ һургуули арадай ажахыда, соёл культурын байгуулалтада һайн мэргэжэлтэдые, ниитын ажабайдалда эдэбхитэй хабаадагшадые үгэнэ.

Гэбэшье, заримдаа дээдэ һургуулиһаа арадай зөөри дээрэ һуража гараад, түрүүшын ээлжээндэ обществын аша туһа бэшэ, харин өөрынгөө жэжэ божо, энгэй аша туһые харадаг хүнүүдэй гарадаг байһые харангүй байжа болохогүй. Зарим студентнүүдэй дунда забхай залихай, хара амяа хараха ябадалтай ушардаггүй аалди? Совет общество ерээдүйн хүмүүжүүлэгшэдые, арадай ажахын, соёл культурын шадабари ехэтэй мэргэжэлтэдые саашадааншье анхарал оролдосотойгоор, хайра гамтайгаар хүмүүжүүлжэ байха.

Совет мэргэжэлтэдэ гансашье инженерэй гү, али агрономой эрдэм мэдэрэл байха бэшэ, харин патриодой, Советскэ Союзай эрхэтэнэй зүрхэн байха ёһотой.

Социально-экономическа эрдэм зааха тухай анхарал хандуулха гээшэ онсо шухала. Эндэ ехэ дутагдалнууд, нэн түрүүн һуралсалые эмхидхэлгэдэ олон. Ниитын науканудые заалгада ажабайдалтай холбоогүй, хооһон сээжэлдэхэ, ёһо тэдысэ хандаха ушарнууд үшөөл усадхагдаагүй. Багшанарай зэргые һайжаруулха тухай, тэдэнэй эрдэм мэдэрэлэй хэмжээе дээшэлүүлхэ, студентнүүдэй творческо ёһоор хүдэлхэ, революционно теоридо, ниитын эдэбхитэй ажал ябуулгада дурлаха эрмэлзэл студентнүүдтэ нэбтэрүүлхэ шадабариинь хэмжээе дээшэлүүлхэ тухай оролдохо хэрэгтэй. Марксизм-ленинизмын үзэл суртал туйлай баян, гүнзэгы удхатай. Тиимэһээ хэрбээ тэрэ шадамагаар, оролдосотойгоор пайруулагдабал, залуу зүрхые һонирхуулангүй байха аргагүй.

Коммунис обществын хүндэ гансал баримта болон дүримүүд хэрэгтүй, харин гүнзэгы эрдэм, коммунизмын агууехэ үзэл сурталаар гэрэлтүүлэгдэһэн шүтэн этигэхэ эрдэм хэрэгтэй ха юм.

Манай обществодо наука үзэл бодолой, культурна ехэ шухала үүргэ дүүргэдэг. Тэрэнэй түйлалтанууд хүнүүдэй ажабайдалда, ухаан мэдэрэлдэнь бүхы талаһаа ехэ нүлөө үзүүлдэг, научна, диалектико-материалистическэ хараа бодолоор хүмүүжүүлгэдэ эдэбхитэйгээр туһалдаг. Совет арад эрдэмтэдэй, естественно-техническэшье, тэрэшэлэн социальна науканудай ажал ябуулгашадайшье, ажал хэрэгые үндэрөөр сэгнэдэг. Парти наукые хүгжөөхэ тухай саг үргэлжын оролдолго гаргадаг, манай эрдэмтэд болон инженернүүдэй өөһэдынгөө хүсэл болон эрдэм ухаагаа шиидхэхы асуудалнуудта элсүүлхыень, наукын түйлалтануудые үйлэдбэриин аша туһада зорюулхыень оролдожо байдаг.

Теоретическэ асуудалнуудые шэнжэлэн тодорхойлгодо, арадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ партиин эгээн дүтын туһалагшад — ниитын науканудай хүдэлмэрилэгшэд болоно. Бидэнэр ниитын нау… рэ хүндые үргэжэ байха… нинскэ захяагай ёһоор, … ниин болон обществозна… бэхижүүлхэ, тэдэнэй … хоорондохи творческо … саа холбоое хүгжөөхэ …

Ажабайдалай гүн соо … һан ушар хэрэгүүдые ш… ниитын түүхын дурша… ниитын хүгжэлтын … шэнжэлхэ, тиин коммуни… тын бодото ажал хэрэг… со шухала) тэдэниие … гы зам, онол аргануу… иимэ ехэ зорилго совет… нуудай, философуудай, … лэгшэдэй, хуули ёһо шэ… хэлэ бэшэгэй эрдэмтэдэ… тын науканудай бусад … лэгшэдэй урда табигд… һургаалһаа зайсахые, … таһарха ябадал усадх… юумэнһээ айха, сэжэл… мүүдэй ёһоор бодомжол… ри зангаа бүрин орхихо … гэжэ парти заана.

Экономическа, филос… хын, хуули ёһо шэнжэл… укын бусад һалбаринуу… научна асуудалнуудаар … үнэхөөрөө творческо хү… учна хүдэлмэриин оно… таһаршагүй хубинь боло…

Манай орондо ниитэ … бодол ажабайдалтай зэ… ябаха ёһотой.

Мүнөө дээрээ ниити… дай институтуудһаа гар… хёолнууд ажабайдалта… холбоотой гү, али юра… ригүй байдагынь гэх… зохёолнууд хэрэгүй … гүйнь мэдээжэ. Туһат… муүд бии. Теэд тиимэ … данные үсөөн. СССР-эй, … публиканудай наукан… минуудэй гуманитарна … дай хүдэлмэриие шэнэ… ха зэргэтэй гээшэ ха. … томо бэшэ болгохо, тиг… дуудта ёһотой мэргэжэ… дэмтэдые суглуулха хэ…

Энэ хэмжээ ябуулга… үйлэдбэришье, студентн… жүүлгэшье туһа абаха …

2. Партиин соёл сурталай ударна зэбсэгүүд

Нүхэдүүд! Ажалшадай соёл культурын, ухаан мэдэрэлэй ургалта үзэл бодолой талаар нүлөөлдэг ниитэ зэбсэгүүдтэ — хэблэл ба радиодо, кино ба телевидениидэ ехэ эрилтэ табина. Тэдээниие урдаа бариха юумэмнай, партиин соёл сурталай ударна зэбсэгүүд гэжэ нэрлэжэ болоно.

В. И. Ленинээр байгуулагдаһан совет хэблэл өөрын нюуртай, арадай үндэһэн эрилтэнүүдые тодорхойлогшо, партиин үнэн сэхэ, эгээн дүтын туһалагша, коммунизм байгуулгын пропагандист, эмхидхэгшэ байһан — энэл ганса шиидхэхы үүргээр тэрэнэй онсо өөрсэ илгаань тодорхойлогдоно. Хэблэлдэ ленинскэ ёһо заншал һэргээн хүгжөөлгэ гайхамшагта аша туһа асараа.

Арадай ажахые хүгжөөхэ, хүтэлбэрилгые шэнэдхэн хубилгаха талаар партиин зохёоһон хэмжээнүүдые, долоон жэлэй түсэбэй проектнүүдые, КПСС-эй шэнэ Программые бүгэдэ арадай зүбшэн хэлсэлгэ, партиин съездүүдэй, ЦК-гай пленумуудэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэл коммунис байгуулалтада, партиин соёл сурталай хүдэлмэридэ хэблэлэй үүргэ ба удха шанарые улам оодань үргөө.

Манай газетэнүүд, журналнууд — ажабайдалда, материальна үйлэдбэридэ дүтэлөө, партийна организацинууд— газетэнүүдтэ дүтэ болоо.

Гэбэшье, олон газетэ, журналнууд үшөөл доодо хэмжээндэ гаргагдана, экономико болон культурын хүгжэлтын үндэһэн асуудалнуудые оложо, хурсаар табижа, сүлөөтэ ажалай үнэхээрээ гоё һайханиие харуулжа, совет хүнүүдэй коммунис ёһоор ажаһууха, ажаллахадань һаад хэдэг юумые шүүмжэлжэ шаданагүй. Совет журналист экономико болон культурын асуудалнуудые һайнаар мэдэхэ, хүнэй хайшан гээд ажалаа хэдэгые мэдэхэһээ гадна, хүнэй ажал ябуулгын, коммунизм байгуулагшадай һанал бодол, мэдэрэл ойлгохо, харуулха ёһотой.

Ведомствэнүүдээрээ, амяарлалга, тэрэнэй хойшолон: гүйхэн хараа бодол, һула эршэ хүсэн, дабталга, хүсэ ба зөөри ашаггүйгөөр гаргашалха ябадал газетэнүүд болон журналнуудта ехэ хохидол үзүүлнэ. Хэблэлэй эмхинүүдые обществын хүгжэлтын шэнэ эрхэ байдалтай зохилдуулха, хэблэлэй бүри ашаг ехэтэй системэ бүридхэн байгуу… дүтын зорилго болоно.

Хэблэн гаргагдадаг … шанар, тэрэнэй идейно… хэмжээн жэлһээ жэлд… Гэбэшье, номой хэбл… ехэ, тэсэшэгүй дутагда…

Мүнөө үе сагай үнэ… нуудые табидаг, унша… гүүлжэ, сэдьхэлыень … үнэмшэстэй, урагшань … муудай гаралга социали… һайндэр болохо ёһотой. … һайндэрнүүд олон гү? … кадрнуудтай, үйлэдбэри… арга боломжотой байһ… даа абабал, дан бага, … шэ. Хэблэлэй хэрэгые … шадабаригүй, һула … гүй байһан ушар энээ… болоно. Тэдэнэр саарһ… сэ гаргашалжа, бирагүй… та барга, хэндэшье хэ… нуудаар номой дэлгүүр…

Үзэл бодолой талаа… доһотой номуудай ту… һаа гадна, номой хэб… рилэгшэд харюусалгат… тэй. Тэдээндэ моральн… альнашье талаарнь ту… тэй.

Парти литературада … тохёолдоһон үзэл бодол… дүүнүүдые зүбөөр шүү… бодолой талаар муу … оролдосотойгоор толило… хэблэлнүүд болон ж… хүтэлбэрилэгшэд энээ… гэхэ байнаб? Номой хэб… нал — хубиин предпр… харин партиин соёл сур… мэриин түшэг тулгуури… хэншье мартаха ёһогүй. … анхаралаа хандуулха, … болон номой хэблэлые … олониитын түлөөлэгшэд… жэ, журналда гаргахы… хын тула эрхим һайн … шэлэн абалгада нүлөө… байха арга боломжо т… хэрэгтэй.

(Түгэсхэлынь у… номерто гар…)

Редакторай… М. Н. …

Манай адрес, телефоны

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, ул. ЛЕНИНА, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора — 35-84, секретариата… отделов: сельскохозяйственного производства и … жизни—47-59, 35-14, промышленного производства … ной жизни—48-89, 33-61, корректорская—35-95. Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеол… —24-74, советского строительства и быта—34-93, … ров и писем—25-41, 38-30, информации—32-74 и … 34-05.

гор. Улан-Удэ, типография Министерства культ… Бурятской АССР.

Н00151. Зак. …

БУРЯАД ҮНЭН

2-дохи нюур.
1963 оной июниин 20.